

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag u. Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreis: in der Ostmark, vierteljähr. RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55050

nr. 39 - III. Jahrgang Marburg a. d. Drau, Samstag, 25. September 1943 Einzelpreis 10 Rpf

Salerno — krvavi opomin

Izkrcaje pri Salerno so plačali Anglo-Amerikanci s strahotnimi krvavimi izgubami — Kaj je obljubil Roosevelt ameriškim očetom in materam? — Smrt je divje kosila ameriške vojake

Bitka v zalivu Salerno ni samo del operacij, ki jih vrši v obrambi Evrope nemška slavna vojska. Salerno je imelo biti izhodišče velikega anglo-ameriškega »izprehoda« v srednjo Italijo. Mislili so namreč, da bo šlo po sramotnem izdajstvu Badoglijeve klike gladko vse, kar so si izmislili v štabu generala Eisenhower-ja. Toda prišlo je drugače. Zmotili so se v toliko, da tudi tokrat niso računali z legendarnim junakom nemškega vojaka, ki je sedaj — po Führer-jevih besedah — spročen vseh prejšnjih italijanskih ovir. Izkrcaje anglo-ameriških čet v zalivu Salerno je zahtevalo strahovite krvne žrtve na sovražni strani. Povsem razumljivo je tedaj, da skušajo anglo-ameriške poročevalske agencije z največjimi napori prikriti svoji javnosti te strahovite izgube. Eisenhower je mimo tega odredil strogo cenzuro za pisma, ki jih pošiljajo ameriški vojaki v svojo domovino. Znano pa je, da resnice ni mogoče dolgo prikrivati. Prej ali slej se pojavi resnica v svoji pravi luči. Iz Gibraltarja je prišlo tedaj na čolnih za izkrcaje cele gore ameriških padlih vojakov. Amerikanci imajo toliko izgub, da svojih padlih vojakov niso mogli pokopati, zato so jih pometali kratkoma v morje. Da bi preprečili izbruh nalezljivih bolezni, so posebni oddelki odpeljali trupla na morje. Tam so jih zašili v platno ter obtežili s svincem, nato pa so trupla po kratkih ceremonijah izročili mokremu elementu. Več sto ameriških vojakov je doživelo v strašni bitki pri Salerno pravcati pekel in nič čudnega ni, da so jo preživeli z zlomom svojih živcev. To se je zgodilo tistim vojakom, ki so jim preje pripovedovali, da bodo vkorakali v Italijo tako, kakor da bi bili na »izprehodu«. Dejansko pa ni bilo nič »izprehoda«, za primerni »glasbeni sprejem« pa je poskrbela nemška oborožena sila s koncentričnim ognjem iz najtežjega, srednjega in pehotnega orožja. Ameriški vojaki so se zlasti sedaj lahko prepričali, da izgleda srečanje z nemško vojsko povsem drugače, kakor so si to predstavljali po bodrilnih namiqovanih bahave sovražne agitacije.

V bitki pri Salerno pa Anglo-Amerikanci niso imeli samo krvavih izgub. Toča nemških bomb in granat je njihove ladje tako strašno zdelala, da je takozvana ladijska bolnišnica v Gibraltarju polna »pacientov«, ki v doglednem času sploh ne bodo »ozdraveli«. Tudi severoafriške ladje delnice, ki so jih v zadnjem času znatno razširili, ne morejo več sprejemati poškodovanih ladij, ker so takorekoč prenapolnjene. Anglo-Amerikanci bodo morali celo vrsto ladij — med njimi se nahajajo tudi najmodernejša motorna ladje — kratkoma vreči med staro železje, ker jih sploh ni več mogoče popraviti. Amerikanski maček glede »izprehoda« v Italijo je torej krven dvoma. Poleg krvnih in materialnih izgub, ki jim prizadevajo veliko bol, se je pojavilo še razočaranje glede plana v Italiji. Ze kmalu po kapitulaciji maršala Badoglija so se v Washingtonu

Karte zu den Ereignissen in Italien. Scherl-Bilderdienst-M.

razgovarjali mnogi ljudje o pomoči, ki jo bodo anglo-ameriške čete našle na italijanskih tleh. Računali so že z vojnim materialom, v prvi vrsti pa so se jim sline codile po olivnem olju, južnem sadju, raznim živežem itd. Anglo-Amerikanci so si namreč utvarjali, da je prehranjevalno stanje na apeninskem polotoku še precej dobro. Ze prvi koraki na italijanskih tleh pa so jih poučili, da temu ni tako. Pač pa je za sedba gotovih delov Italije postavila Anglo-Amerikance pred velike in nepredvidene težkoc. Pričakovali so v Italiji plena, sedaj bodo pa morali — ne oziraje se na lastne dovorne potrebe — preskrbovati italijansko prebivalstvo še zivilni, premogom itd.

V Zedinjenih državah pa se ob času, ko podaje ameriški vojaki v južni Italiji kakor smopje ob žetvi, spominjajo tisoči očetov in mater slovesne obljube, ki jo je dal prezident Roosevelt na nekem volivnem zborovanju dne 30. oktobra 1941. Takrat je dejal Roosevelt sledeče: »Ke govorim pred vami, očetje in matere, vami obenem zagotavljam, da vaših sinov nikdar ne bom pošiljal v kako tujo vojno...«

Znano je, da stoje Zedinjene države pred novo izvolitvijo svojega prezidenta. Razumljivo je tudi, da tisoči in tisoči padlih ameriških vojakov ob italijanski obali niso nikakšna volivna reklama za g. Roosevelt-a. Toda prej ali slej bodo Amerikanci le morali izvedeti, da njihovih sinov, očetov in bratov ne bo več nezaj iz vojne sa tujih tleh. Roosevelt se je sedaj prepričal, kaj pomeni pošiljanje njegovih vojakov v Evropo na »izprehode«, ki je v tako velikem protislovju s njegovo volivno zaobljubo. Roosevelt svojih vojakov ne pošilja samo v tujo vojno, nego jih brezobzirno krivaje celo za stvar, ki ni in ne more biti v interesu ameriškega naroda. Salerno je tedaj krvavi opomin za ves ameriški narod.

Karte zu den Kämpfen unserer Truppen bei Salerno. Scherl-Bilderdienst-M.

Spričo bitke v zalivu pri Salerno je zanimivo razočaranje, ki se zrcali glede počasnega prodiranja Eisenhower-jevih čet v Italijo po vsem zvezniškem tisku. Vojaški sodruknik lista »Daily Mail« Lidell Hart, tolaži svoje čitatelje, da je treba pohod osme angleške armade najskrbneje pripraviti s pomočjo izvidniškega delovanja. Iz Londona prihaja tudi vest, da bodo sedaj povprašali tudi q Churchill-a, čemu odlašja Eisenhower svoj pohod k daljnosežnim vojaškim ciljem v Italiji.

Novo izdajstvo Badoglija Izdajalski mortal poziva k borbi proti Nemčiji

Kakor poročajo nemški listi iz Zeneva, je šel italijanske izdajalske klike, maršal Badoglio, naložil na italijanski narod novo proklamacijo, s katero je kronal svoje izdajstvo. V tej proklamaciji pravi, da so predpogoji za brezpogojno kapitulacijo zastarani ter da mora italijanski narod sedaj odločilno nastopiti proti Nemčiji. Badoglio pravi, da mora italijanski narod sedaj korakati ramo ob ramo s Angleži in Amerikanci. Badoglio utemeljuje svoj poziv s trditvijo, da namerava je Anglo-Amerikanci vzpostaviti veliko in močno Italijo, kar je v protislovju z dosedaj znanimi anglo-ameriškim mnenji o bodoči usodi Italije.

Zaustavljeni sovjetski napadi

Hrabrost nemških vojakov omogoča od Smolenska do Azovskega morja izvedbo nemških operacij — Težišče napadov tvorijo zlasti Poltava, Roslavlji in Smolensk

Nemške čete so ob obeh straneh Kubana ter v južnem odseku vzhodne fronte zavrnile pretekli petek številne sovražne napade. Pri tem so odrezale neko sovražno skupino od njenega zadetja, in so izgubili sovjeti več tisoč mrtvih, 600 ujetnikov, 110 tankov in 84 topov. Prav tako so nemške čete v petek zavrnile tudi močne sovjetske napade južno od Bjelja, zapadno od Jelnje ter južno od Ladoškega jezera. Sovražnik je v imenovanih področjih napadal po temeljiti artilerijski pripravi. V četrtek in v petek je izgubil sovražnik 201 letalo.

V petek, dne 17. t. m., je nemško vrhovno poveljstvo v svojem poročilu podčrtalo, da sovjetom v dvomesni obrambni bitki kljub njihovim velikim številnim premoči ni nikjer uspelo raztrgati nemške fronte ter doseči kakih operacijskih uspehov. Kjer so naše čete prepusile področje, se je to zgodilo po načrtu, v popolnem redu in v skrbi za povezanost fronte. V južnem in srednjem odseku, kjer je težišče sovražnih napadov, se vrši veliko izravnavanje fronte, ki bo pridobilo novih rezerv. V okviru teh umikalnih potez so nemške čete po načrtu izpraznile mesti Novososijsk in Briansk, popraj pa so uničile vse vojaško važne naprave.

Po omenjenem poročilu so bili tudi zapadno od Jelnje in južno od Bjelja zavrnjeni vsi sovjetski napadi ob izredno visokih izgubah na ljudeh in tankih v sovražnem taboru. Tudi južno od Ladoškega jezera so se izjalovili sovražni napadi. Na ostali vzhodni fronti je bilo beležiti po petkovem poročilu samo lokalne boje.

Iz sobotnega poročila je razvidno, da je močso deževje zelo oviralo operacije. Tam, kjer je skušal sovražnik suniti v umikalne operacije naših čet je bil v srditih bojih odbit. Zapadno od Vjasme so se zrušili vsi masirani poskusi prodora nemške fronte ob odločnem odporu nemških divizij, ki so ob tej priliki uničile 70 tankov. Južno od Ladoškega jezera so se vrstili v soboto ves dan brezuspešni napadi sovjetov.

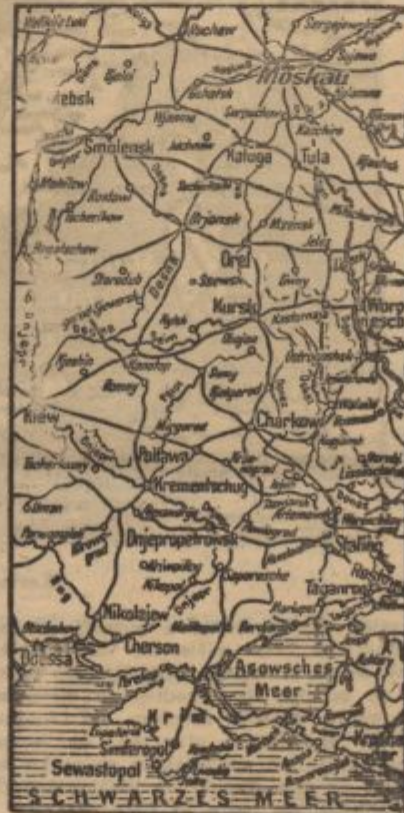
19. septembra je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da so na južnem odseku vzhodne fronte potekale lastne operacije po načrtu. Kjer je sovražnik silil za nemškimi četami, je bil zavrnjen. Težki boji so se obnovili zapadno od Jelnje in južno od Bjelja. Na ostali vzhodni fronti je bilo beležiti samo živahno puškarenje ob Kubanskem mostišču. Tudi južno od Ladoškega jezera je bilo živahno.

Iz poročila, ki je bilo izdano v ponedeljek, dne 20. septembra, je povzeti, da je napadal sovražnik od Azovskega morja do severno od Smolenska z' vso srditostjo. Naše čete so ga zavrnile v sodelovanju z močnimi odredi letalstva. Več sovražnih skupin, ki jim je uspel prodor, so bile

takoj uničene. Na ostali vzhodni fronti je bilo beležiti le lokalno bojevanje.

21. septembra je bilo sporočeno, da so se nahajale nemške čete severno od Azovskega morja, vzhodno od srednjega Dnjepra, ob Desni ter v prostoru Smolenska tudi 20. t. m. v težkih obrambnih bojih proti močnim sovražnim pehotnim in oklopniškimi odredom.

Po poročilu z dne 22. septembra je sovražnik tudi v terek z močnimi silami skušal prodreti nemško fronto s težišči okrog Poltave, Roslavlja in Smolenska. Nemške čete so te napade zaustavile. V vodovju Severnega rta so nemški lovci in rušilci skupno z ladijskimi artileristi zbil 21 od 38 sovjetskih letal.

Weltbild-Globe.

Kampfraum mittlere und südliche Ostfront.

Dogodki na južni fronti

Potek težkih bojev v zalivu Salerno — Sardinija izpraznjena brez sovražnih motenj — Napad na ropajoče upornike v Istriji in Sloveniji

Srditi boji so se odigrali tudi pretekli četrtek v področju zaliva Salerno ter pri Eboliu. Pri tem je bilo uničenih ter obkoljenih več sovražnih skupin. Obenem so nemške čete zožile sovražna mostišča. Pri naskoku na Altavillo so izgubili Amerikanci številne mrtvice in ujetnike. Letalstvo je uničilo v četrtek neko transportno ladjo z 8000 brt. ter je poškodovalo 11 nadaljnjih ladij za izkrcevanje.

V poznih večernih urah 15. septembra so močni anglo-ameriški letalski odredi napadli zapadno francosko ozemlje. Zlasti v stanovanjskih delih Pariza so nastala znatna razdejavanja in izgube med prebivalstvom. Nemška bojna letala so v noči na 16. septembra bombardirala posamične cilje v londonskem prostoru.

Badoglio je pokazal s tem svojim pozivom svoj pravi izdajalski obraz. Ni dosti, da je izdal Italijo in svoje zaveznike, sedaj hoče prelivati kri Italijanskih vojakov v interesu sovražnikov.

Iz petkovega poročila izhaja, da so se nadaljevali boji okrog sovražnega mostišča v srednji Italiji z nezmanjšano silovitostjo. Pri Salerno so Nemci še bolj stisnili sovražno mostišče. V področju mesta Eboli kjer se je sovražni odpor sjačlil, so uničile naše čete odrezane ameriške bojne skupine ter ujele več moštve in zaplenile tudi material. Skupine sovražnih padalcev, ki so nastopile za hrbtom naše fronte, so bile uničene. Da bi razbremenili svoje natočene čete v južnem delu Salernskega zaliva, so Anglo-Amerikanci vrgli nove rezerve v boj. Razvili so se srditi boji. Letalstvo je zadelo neko veliko vojno ladjo ter nekega rušilca tako težko, da je računati s njegovim uničenjem. Poškodovanih je bilo tudi še več drugih ladij. Skupina nemških hitrih čolnov je v Jadranskem morju pred par dnevi potopila torpedovko, dva minolovca in eno stražno ladjo iz Badoglijevega tabora. Zaplenili so mimo tega Italijanski transportnik »Leopardija« s tisoč Italijanskimi vojaki in tri druge parnike. V nekem velikem jadranskem pristanišču so prisilili posadke

teh čolnov, dotičnega mornariškega poveljnika, mestnega prefekta in kapitulaciji. Pred zapadno norveško obalo je bil potopljen s strel iz neke nemške spremljave angleški hitri čoln Anglo-ameriški bombniški odredi so 16. septembra napadli zapadno in južnofrancosko ozemlje. Težka razdejavanja so povzročili zlasti v notranjščini mesta Nantes. Prebivalstvo je imelo velike izgube. 16. septembra je bilo zbitih s strani nemškega letalstva in mornarice 28 sovražnih letal, med njimi večinoma štirimotornih bombnikov.

17. septembra so se vrstili v področju Salerni lastni nemški napadi s srditimi sovražnimi sunki, ki so jih podpirali močni letalski odredi in težka ladijska artilerija. Zlasti v jugovzhodnem odseku fronte se je razširil obseg bojev z novo izkrcanimi, številčno nadmočnimi sovražnimi silami. V Kalabriji so naše čete po temeljitem razrušenju vseh prometnih možnosti med stalnimi boji vzpostavile zveze v divizijami, ki se borijo v področju Salerna. Badoglijeva posadka otoka Elbe, močna sedemtisoč moč je brezpogojno kapitulirala in je bila razorožena.

Kakor je povzeti iz nemškega vojnega poročila z dne 17. septembra, anglo-ameriške čete po dvotedenskem težkem boju niso dosegle pričakovane operacijskega uspeha. Ni jim uspelo odrezati nemških divizij v Južni Italiji. Naše čete so proti številčno premočnemu sovražniku preprečile vsako razširjenje sovražnega mostišča. Kljub hudemu ognju ladijske artilerije, so pritile nemške čete sovražnika na ozek obalni pas. Sovražnik je imel pri tem zelo težke izgube. Anglo-ameriški operacijski načrt, zgrajen na izdajstvu maršala Badoglija, se je s tem dokončno izjalovil. Energično nemško vodstvo in vzorne držanje nemških čet, ki so kljub letalski in pomorski nadmoči sovražnika vzdržale naval osmero pehotnih in dveh oklopniških divizij, je omogočilo te velik obrambni uspeh. Po dotodanih in še nepopolnih podatkih, je izobil sovražnik več kot deset tisoč moč in ranjencev ter 4429 ujetnikov. Uničenih oz. zaplenjenih je bilo 153 tankov, 54 topov, 62 metalcev min in razno druge težke in lahke pehotne orožje.

V času med 8. in 17. septembrom sta nemško letalstvo in mornarica potopila trije križarji dva rušilca, eno torpedovko, 15 čolnov za izkrcevanje ter devet transportnikov z 58 000 brt. Dve križarki, trije rušilci, en čoln za izkrcevanje, velika petrolejska ladja in sedem transportnikov z okrog 35 000 brt. je bilo težko zadetih, in je računati s njihovim uničenjem. Z bombnimi zadetki in granatami pa je bilo mimo tega poškodovanih več vojnih ladij ter 125 transportnih in petrolejskih ladij z okrog 600 000 brt. Hudi boji so se vrstili tudi 18. septembra okrog Salerne in južno od Salerne. Po združitvi vseh v Južni Italiji stoječih nemških odredov, so se naše čete načrtne ločile od sovražnika ter zavzele krajšo črto odpora. Neka nemška podmornica je potopila v zalivu Salerno angleškega rušilca razreda »Jervis« ter je težko poškodovala neko petrolejsko ladjo.

20. septembra je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo da so angleški odredi brezuspešno napadli nemške položajne v področju Salerna. Bolj vzhodno je sovražnik še polagoma sledil našim operacijam. Nad Salernom je bilo uničenih 24 sovražnih letal. Nemške čete so po povlaku, in ne da bi jih sovražnik motil, izpraznile otok Sardinijo. Neka mala edinica nemške vojske mornarice se je te dni nenadoma pojavila v neki točki zapadnega Jadrana, kjer je zaplenila večje število vojnih in trgovskih ladij, obenem na plav 4000 Badoglijevih vojakov z njihovim poveljnikom in večjim številom stahnih oficirjev. Nemci so zaplenili v dotičnem pristanišču velika skladišča orožja in municije.

21. septembra so levili iz Južne Italije samo lokalno bojevnikiško delovanje v odsekih Salerna in Potenze. Zavrnjenih je bilo več sovražnih napadov.

Z južne Italijanske fronte so levili 22. septembra le lokalno bojevnikiško delovanje. Slovenski uporniki so skušali skupno s Italijanskimi komunisti in tolpami iz hrvaškega prostora v vzhodni Veneciji, v Istriji in Sloveniji bratiti Badoglijevo

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. - Verlagsleitung: Egon Baumgartner. Haupt-schriftleiter: Friedrich Golob. alle in Marburg/Druck. Badgasser 1

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 10. April 1943 gültig. Anfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsunterbrechung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugsgeldes.

Sie kommen nicht durch!

Im Raum westlich Charkow tobt eine gewaltige Abnutzungsschlacht. Immer wieder rennen die Sowjets vergeblich gegen die Abwehrfront unserer Heeres- und ff-Divisionen an, die dem Feind täglich große Verluste an Menschen und Material zufügt. Ein Bild von der Härte dieser Abwehrkämpfe gibt folgender PK-Bericht.

Der 33. Angriff innerhalb 8 Tagen. — Immer neue Massen zieht der Gegner heran. — Immer wieder wird der Ansturm zerschlagen. — Bilder aus der gewaltigen Abnutzungsschlacht im Raum westlich Charkow.

Von Kriegsberichterstatter Alois Zimmermann.

PK Die Acker vor unseren Stellungen sind uns zu einem Stunden-Kalender geworden, der mehr als jede Aufzeichnung von der Härte der Kämpfe, die sich seit Wochen hier abspielen, zu berichten weiß. Die hellbraune Erde ist wie das Zifferblatt einer großen Turmuhr, die Leichen der toten Sowjets aber, die in Haufen vor unserer Stellung liegen, bedeuten die Stunden, da die Sowjets in ihr Verderben gerannt sind. So können wir von unseren Erdlöchern aus auf den sanft abfallenden Hang herunterblicken, den Verlauf der vergan-

genen Kämpfe verfolgen, können sagen, daß die Toten dort drüben rechts des Weges gestern morgen um 8 Uhr fielen, daß der große dunkle Fleck am Rande der Balka vom Nachmittag des vergangenen Tages stammt, während die toten Leiber rund um den Strohschober seit heute morgen liegen.

Ungeheuer sind ihre Verluste.

Nur die abgeschossenen Panzer lassen sich nicht in diese strenge Ordnung einfügen. Sie sind wie große Tintenflecke auf unseren Tagebuchseiten zurückgeblieben, wahllos zerstreut bedecken sie die Acker. Während der Angriffe wurden sie auseinandergetrieben und dann einzeln von unseren Abwehrkanonen, von unseren Panzern oder mit Haftminen vernichtet.

Zweihundrdrei Mal in sieben Tagen haben die Sowjets in unserem Abschnitt angegriffen und zweihundrdrei Mal wurden sie zurückgeschlagen. Unser Stunden-Kalender beweist mit aller Eindringlichkeit, wie groß ihre Verluste bei diesen zweihundrdrei Angriffen waren, wieviele Tote sie im Laufe dieser sieben Tage hatten, wieviele Panzer nicht mehr zurückkamen und welche große Menge an Waffen und Gerät ihnen vernichtet wurde.

Zäh und verbissen treten sie immer wieder an.

Allein gestern sind sie neun Mal in einem äußerst harten Kampf, der im Morgenrauen begann und am Abend erst zu Ende ging, von uns zurückgeschlagen worden. Dann war es plötzlich ganz ruhig im gesamten Regimentsabschnitt geworden. Kein Granateinschlag zerriß mehr die Stille des Abends, keine Geschosse schwirrten mehr durch die Luft, keine Motoren heulten mehr auf. Nur noch Leuchtkegel zischten wie friedliches Feuerwerk zum Himmel empor.

Die Schlacht schien frischen Atem in dieser Nacht zu holen, um am anderen Morgen von neuem loszutoben. Im Dunst der ersten Stunde des Tages rollten fünf sowjetische Panzer den Hang herauf. Hinter ihnen quollen aus den Schutt- und Aschenresten eines ehemaligen Dorfes die braunen Massen der feindlichen Infanterie hervor.

Sie gaben also den Kampf um unsere Höhe, der nun schon acht Tage lang erbittert geführt wurde, nicht auf. Sie hatten wieder neue Kräfte herangeführt, mit denen sie unter allen Umständen einen Einbruch in unsere Hauptkampflinie erzwingen und diese von hinten aufröhlen wollten.

Gelassen und ruhig standen wir in den Schützengräben und ließen den Feind herankommen,

denn, was 32-Mal gut gegangen war, konnte wohl auch beim 33-Mal nicht schief gehen.

Stukas stürzen sich auf die Panzer.

Ehe noch die Panzer an unsere Stellungen herangekommen waren, kreisten Stukas über uns, stürzten sich wie hungrig-gierige Habichte in rasendem Flug auf die Stahlkolosse herab, ließen ihre Bomben fallen und zogen dann wieder ebenso wendig hoch. Die schweren Brocken hatten gut gegessen, außerordentlich gut. Zwei hohe Feuer- und Rauchsäulen, die plötzlich zum Himmel emporstiegen, zeugten von der exakten Wirkung.

Wir aber schlugen die Stunde voll und weißelten eine neue blutige Ziffer in unseren Kalender ein!

Die braune Wand vor uns erhob sich noch einmal, als unsere Flugzeuge wieder abgezogen waren, und begann, sich auf uns zuzuwälzen. Aber unsere Maschinengewehre bestanden mit ihren schnellen Geschößgarben jeden Zentimeter des Vorfeldes. So fiel die Mauer der anstürmenden Sowjets wieder einmal zusammen, langsam bröckelte Stück für Stück ab. Dann sahen wir nur noch einzelne sowjetische Infanteristen durch die Furchen in die Mulden zurückkriechen, während die drei noch unversehrten Panzer in wilder Fahrt über die Acker hinwegbrausten, um dann in dichten Gärten und Büschen unterzutauchen.

Beim 34. Mal...

Wir kannten unseren Gegner und wußten, daß die Sowjets wiederkommen würden!

Es war noch keine Stunde vergangen, da stürmten die Bolschewisten von neuem gegen unsere Linie an. Erbitterter noch als vorher, tobte der Kampf, denn sie hatten diesmal acht Panzer zur Unterstützung und ihre Artillerie legte ein mörderisches Trommelfeuer auf unsere Stellungen.

Wir jagten Garbe um Garbe aus den Maschinengewehren und feuerten Schuß auf Schuß aus den Gewehren, aber die feindliche Infanterie tauchte Welle auf Welle aus der Mulde auf und stieß gegen die Höhe vor. Wir schossen, soviel wir konnten, wir warfen unsere Handgranaten, aber die Übermacht des Feindes war doch zu groß und es gelang ihm, an der Nahtstelle unserer beiden Kompanien durchzubrechen.

Als die Leuchtkegel hinter unserer Hauptkampflinie hochstiegen, erfaßte unser Kompanieführer blitzschnell die Situation. Er bildete einen Stoßtrupp aus Freiwilligen, er zog aus seinem Verteidigungsabschnitt die Hälfte seiner Männer heraus und trat mit diesen zum Gegenstoß zur Abriegelung der Einbruchsstelle an. Ein Glück für uns, daß die feindlichen Panzer nicht nachstießen, daß eigene Sturmgeschütze anrollten, die weitere vier T 34 abschossen und die anderen Panzer ins Dorf zurückjagten.

Im Gegenstoß den Angriffskern zerschmettert.

In erbitterten Nahkämpfen schlugen sich die Männer des Stoßtrupps durch unsere alte Hauptkampflinie hindurch. Meter um Meter stießen sie weiter in die feindliche Infanterie hinein, bis sie Verbindung mit der Nachbarkompanie aufnehmen konnten und damit die durchgebrochene feindliche Infanterie abgesprengt hatten.

Flak-Geschütze auf Selbstfahrlafetten, die schnell angefahren waren, durchkämmten die Felder. Hart und kurz bellten ihre Abschüsse, vernichtend war die Wirkung ihrer Sprenggeschosse. Doch immer noch wehrte sich der Feind zäh und verbissen. Wie eine getriebene Herde warfen die sowjetischen Infanteristen ihre Masse einmal nach hier und einmal nach dort, versuchten sie unsere Stellung wieder zu durchbrechen, um zurückzukommen. Aber immer mehr wurden sie in die Enge getrieben. Dutzendweise fielen sie, von den umherirrenden Flakplündern getroffen, bis nach zweistündigem Gefecht ihre Masse bis auf weniger als die Hälfte zusammengeschnitten war und sie vollkommen führungslos waren, sodaß der Rest gefangen genommen werden konnte.

PK-Aufnahme: Kriegsber. v. Kayser (Wb.)

Der Duce, begleitet von seinen Befehlern, verläßt das Gefängnis.

PRISPEVAJTE v soboto in nedeljo, dne 25. in 26. septembra 1943 v prvo cestno zbirko za VOJNO ZIMSKO POMOC 1943-1944. — Kriegs-Winterhilfswerk 1943-44

Prostor — zaveznik nemške vojske

Trezna švicarska sodba o astronomskih žrtvah sovjetov ter o načrtnem skrajševanju nemške fronte na vzhodu

Iz Zeneve poročajo: V švicarskih vojaških krogih sodijo zelo trezno o položaju na vzhodni fronti. Tako piše n. pr. vojaški sotrudnik lista »La Suisse«, da boljševiki kljub ogromnim naporom v letošnjem poletju niso izsilili nikake odločitve. Tudi jim ni uspelo prodreti ogromne fronte na nobenem mestu. Na nemški strani so obvladali težave, ki so nastale pri sedanjem načrtnem razčiščenju fronte. Organizacijski talent nemškega generalnega štaba je prejel sedaj znova sijajno spričevalo.

V istih krogih razpravljajo tudi o vprašanju, kako dolgo še lahko prenesejo sovjeti ta način vojakovanja, ki je zvezan z astronomskimi žrtvami. Spričo dejstva, da razpolagajo boljševiški voditelji očitno še z velikimi rezervami, ki jih bodo vsakakor vpostavljali brez ozira na izgube, so Nemci zelo pametni da natikajo boljševike na svoj razen in da tako štedijo svoje lastne sile. Glavni argument anglo-ameriške agitacije, češ, da izgublja Nemčija s skrajševanjem fronte dragocene gospodarske pomožne vire, smatrajo v švicarskih vojaških krogih kot nepopolen. V

zvezi s to trditvijo zaveznškega tabora povdajajo, da boljševiki v izpraznjenih področjih za dalje časa ne bodo mogli pričeti z industrijsko produkcijo. Agrarna produkcija v teh področjih pa pri izvedbi strateških načrtov itak ne igra nikake vloge. Tem večjo vlogo pa igra razdobje blata, ki prihaja sedaj v jeseni. Začetek te perijode morata upoštevati oba vojna tabora. Izkušnja je pokazala, kako velike so težave v tej perijodi pri oskrbi ofenzive in kako ugodnejša je obramba pri kolikor toliko načrtni organizaciji.

Vojaški komentariji švicarskih listov svarijo prebivalstvo Švice pred pretiravanji anglo-ameriške agitacije. Nobena fronta še ni rodila toliko iznenadenj kot ravno vzhodna fronta. Sovjetski prostor pa je po mnenju švicarskih vojaških strokovnjakov zaveznik Nemcev. Vojska pušča za seboj vojaško in gospodarsko puščavo. Premagovanje težav v izpraznjenem prostoru je po dosedanjih izkušnjah tudi za sovjete nerešen problem spričo dejstva, da stojita blato in zima pred vrati.

kega imperializma v Sredozemskem morju in ki je stalno ogrožal življenjske interese Italije. Samo letalstvo je rešilo del svojega materiala, praktično pa nima nikake vpostavne moči več. To je odgovornost, ki jo je prikazal Führer v svojem govoru. Fašizem ni izdal monarhije, pač pa je monarhija izdale fašizem.

Duce je v svojem nadaljnjem govoru napovedal republikanski značaj svoje stranke. Država, ki jo hoče zgraditi Mussolini, naj bi bila nacionalna in socialna. Torej fašistična država v smislu njene začetka.

Svoje zahteve je formuliral Mussolini v sledečih štirih točkah: 1. Italija zgrabi zopet za orožje ob strani Nemčije, Japonske in ostalih zaveznikov. Samo kri lahko izbrise tako sramotno dejanje iz zgodovine naše očetnjave. 2. Takojšnja obnova vojske, ki se zgrne okrog jedra milice. Zmagal bo le tisti, ki bo nosil orožje ter se boril za svojo vero. 3. Odstranitev izdajalcev, zlasti tistih, ki so se vdinjali 25. julija novi vladi in tako stopili v vrste naših sovražnikov. 4. Odstranitev plutokracije in ustanovitev socialne podlage, na kateri se lahko zgradi država s pomočjo dela svojih državljanov.

Mussolini je pozval vse Italijane z navdušenimi besedami, naj sledijo njegovemu klicu, da si bo Italija zopet priborila prostor na soncu. Svoj oklic je končal z besedami: »Naj živi Italija in nova Fašistična republikanska stranka!«

Zatemnitev od 21. do 5. ure

Plutokracije so za dolgo vojno

Doslej še niso dovolj zaslužili. — Velike operacije proti Evropi šele 1945!

Iz Stockholma prihajajo vesti, da je nastal v Zedinjenih državah velik debatni dirindaj okrog ameriškega generalštabnega šefa Marshall-a. T. razprave so vzgle čudno luč na položaj v sovremenem taboru. V rednih presledkih namreč imenujejo Marshall-a kot bodočega vrhovnega poveljnika vseh zaveznških sil ali vsaj kot anglo-ameriškega napadalnega generalisima za Evropo. Marshall je imel te dni govor, v katerem sicer ni reagiral na te kombinacije, pač pa je napovedal veliko ofenzivo proti vsem sovražnikom v Evropi in Aziji. Dejal je med drugim: »Sedaj smo že tako daleč, da lahko zanesemo vojno na vsa razna ozemlja«. Obenem je dejal Marshall, da upa na hiter konec vojne.

Te baharije pa glede nadaljnje poteka vojne niso nikakega pomena. Zanimiva je osebnost Marshall-a le v toliko, da bi se ga gotovi krogi v Zedinjenih državah radi odkrižali. Marshall je namreč za hiter konec vojne, so pa močnejši krogi, katerim je to neprijetno. Ti krogi hočejo potom vojne še več zaslužiti, zato naj se vojna še nadaljuje.

Zelo značilen za mišljenje plutokracij o trajanju vojne je tudi zadnji Churchill-ov govor. Churchill je v svojem govoru računal z »mogočnimi interesi«, ki očitno še niso dovolj zaslužili, obenem pa tudi z daljšim trajanjem vojne. Zato je opozoril angleško javnost, da za Anglijo in Ameriko šele pride čas največjih krvnih žrtve. Dejal je tudi, da morata Anglija in Amerika računati še s strašnimi sovražnimi udarci. Oficijozni komentariji Churchill-ovega govora menijo, da bodo podani predpogoji za velike operacije proti Evropi šele leta 1945.

DROBIŽ

* **Kulturni teden na Spodnjem Štajerskem.** Urad za kulturne zadeve pri osrednjem vodstvu organizacije Steirischer Heimatbund priredi med 25. septembrom in 3. oktobrom 1943 svoj kulturni teden. Prireditve so razdeljene tako, da se vršijo na vsem področju Spodnje Štajerske. Podrobnosti sporeda so razvidne iz oglasa, ki ga prinašamo v oglasnem delu današnje izdaje.

* **Strmoglavilo je ameriško transportno letalo.** Po poročilu agencije Reuter iz Maxtona (North Carolina) se je zrušilo na tamkajšnjem vojaškem vzletišču veliko transportno letalo ameriške vojske. 25 oseb je bilo pri priči ubitih.

* **Pomanjkanje starega železa v Angliji.** Iz poročil, ki prihajajo iz Anglije, je razvidno, da primanjkuje Angležem vedno bolj in bolj staro železo, ki ga potrebujejo v topilnicah za železno rudo.

Mussolinijeve štiri zahteve

Duce je pozval Italijane ponovno v boj, da operejo sramoto Badoglijevega izdajstva

Duce je spregovoril preteklo soboto po italijanskem radiu svojemu narodu. Uvodoma je Duce opisal ves potek njegove aretacije in kako je bil končno rešen iz rok svojih nasprotnikov. Z ostrimi besedami je Duce obsodil izdajstvo, ki ga je zagrešil kralj Viktor Emanuel. Kralj — tako je izvajal Duce med drugim — ni niti najmanj protestiral proti sramotnim kapitulacijskim pogojem. Upiral se ni niti predvideni izročitvi Mussolinijeve osebe sovražnikom. Zgolj iz skrbi za svojo krono, je pahnil Italijo v kaos, sramoto in bedo. Na vseh kontinentih poznajo pregreho hiše Savojske. Tudi sovražniki ki so nas potisnili v to sramotno kapitulacijo, ne prikrivajo svojega zaničevanja napram Italiji. Izgubili smo čast, poleg tega pa tudi dežele, ki smo jih zavajevali v tej vojni: našo posest v Jadrano, v Jonskem morju, v Egejskem morju, v Južni Franciji in na Balkanu. Ponižana in zapuščen vojska se je razbežala na vse strani in jo je njen lastni zaveznik razorožil ob smehu civilnega prebivalstva. To ponižanje so morali prenašati vojaki, ki so se na tolikih bojiščih hrabro borili ob strani svojih zaveznikov. Kraljevska italijanska mornarica, ki je bila ustvarjena v teh dvajsetih letih, je bila izročena Malti, torej otoku ki je bil steber angleš-

Spodnja Štajerska je za Führerja in Reich!

Sijajen potek Ortsgruppentagov in izročitev zastav Ortsgruppen Lichtenwald, Jörgendorf, Oberradkersburg, Tüchern, Egidi in Leonhard oba in den Büheln

Minulo soboto in nedeljo je imela na jugovzhodu Spodnje Štajerske ležeča Ortsgrupp Lichtenwald svoj Ortsgruppentag. Stab Ortsgruppe s svojim Ortsgruppenführerjem Pg. Grutschreiber-jem na čelu je v trudopolnem delovanju pripravil več razstav, ki bi se lahko pokazale tudi drugod. V poslopiju kinematografa sta urad Landvolk in Ortsbauernschaft razstavila prerez kmetijstva v Ortsgruppi. Pri tem so kmetijski stroji razstavo čebelarjev izpopolnili sliko.

V ljudski šoli se je najprej stopilo v tisti blagoslovljeni prostor, ki nas je spominjal junakov, ki so s svojo krvjo dokazali povezanost Lichtenwald-a s Führer-jem in Reich-om. Zanimiva je bila tudi vaška knjiga, ki prikazuje razvoj Lichtenwald-a za več desetletij. V posebnem kotu je urad Volkswohlfahrt objavil številke v dokaz požrtvovalnosti prebivalcev trga pri zbirkah za WHW in DRK. Posebnost predstavlja razstava

hroščev, ki jo je stavil na razpolago občan Lichtenwald-a, dr. Hoschek Freiherr von Mühlheim. V dolgoletnem raziskovanju je tu nastala zbirka, ki vsebuje vse redke hrošče, ki jih do danes poznamo in predstavlja največjo zasebno zbirko te vrste na svetu. Trenutno je lastnik te zbirke cološki muzej univerze v Berlin-u, kateremu je dr. Hoschek to zbirko podaril. V drugem nadstropju je imel svoj prostor urad Frauen. Igrajoč se, so s popolnoma priprostimi sredstvi izdelali model mesta Lichtenwald. Vse, kar je ostalega razstavil ta urad, od vesele godbe iz sočivja, pa do čednih »Dirndl«-oblek, priča o pridnosti in spretnosti tamkajšnjih žensk. Po hodnikih so razstavili rokodelci in industrijski obrabi svoje mojsterske izdelke. V dvorani Ortsgruppe in v predstvi sta spodnještajerska umetnika Stippe in Stower razstavila svoja najnovejša slikarska dela. Predprostor umetniške razstave je bil oprem-

ljen s starim pohištvo iz privatne zbirke te omenjenega dr. Hoschek-a, kar je prav ugodno vplivalo na razpoloženje.

Ob 14. uri je došel Bundesführer. Javili so mu častni vod Wehrmannschaft-a. V dvorani so se zbrali vsi funkcionarji Ortsgruppe. Apel je otvoril Ortsgruppenführer. Nato je govoril Bundesführer. Njegova izvajanja, da so dogodki okrog Spodnje Štajerske politični koncept organizacije Steirischer Heimatbund ojačili in utrdili, so poslušalci odobrili z burnim priznanjem. Spodnja Štajerska gre po načeti poti dalje in ta pot vodi zopet v nemško Spodnjo Štajersko. Po sestanku Führer-jev si je Bundesführer ogledal razstave. V večernem mraku so se sestali prijatelji resne umetnosti na vrtu gradu Lichtenwald. Razgrajske ograje so pela dekleta pod taktirko Marthe Fischer stare nemške narodne pesmi. Tovarjica

Gerlinda Flecker, ki se nahaja v vpostavi nemške dijaške zveze, je recitala pesmi in balade.

Pester večer, prirejen po lastnih močeh Ortsgrupe, se je vršil v nabito polni dvorani. Res pester program je prinesel zanimive točke: humor, petje in igro.

V soboto je bila budnica s fanfarami mladinske organizacije Deutsche Jugend na trgu. Ob 8. uri je bila jutranja proslava mladinske organizacije Deutsche Jugend v gaju junakov. Med sviranjem pesmi o dobrem tovarišu, so položila dekleta v narodnih nošah cvetlice na grobove junakov in hrastov venec pred časten spomenik. Medtem se je na slovesnem prostoru zbralo nad dva tisoč ljudi. Od vseh strani so goreče plapolale rdeče zastave s kljukastim križem. Velezborovanje je otvoril Ortsgruppenführer. Nato je govoril zastopnik Bundesführer-ja, Führungsamtsleiter Pq. Treml. Počastitev Führer-ja, sviranje himne ter izročitev zastave, je tvorilo zaključek veleshoda, ki mu je na okrašenem trgu sledil mimohod.

Popoldan se je zbralo vse na prireditvenem travniku. Ortsgruppenitag v Lichtenwald-u je predstavljala mogočno priznanje prebivalstva k Reich-u in Führer-ju ter nezlomljivo moč Reich-a v petem letu vojne.

Ortsgruppenitag v Jörgendorf-u je bil popolnoma v znaku doseženih uspehov. Poročilo o delu in storitvah, ki ga je podal Ortsgruppenführer Pq. Köck v zvezi z izredno dobro pregledno razstavo o storitvah, je podalo dobro pregledno sliko o delu in neumorni vpostavi in to kljub vsem prvotnim težavam, ki so bile v jezikovnih težavah, raztresenosti naselbin in strukturalni različnosti področja. Pri tem je vodstvo te Ortsgrupe umelo ravno tam posebno energično nastopiti, kjer so bile te pomanjkljivosti najbolj vidne. O tem govorijo prometna pota kot najboljši vzgled. Ceste, ki so bile v jugoslovanskih časih zanemarjene in brez podlag ter v deževnem času neuporabne, so predstavljale najbolj kričeč problem. In uspejo je skupnosti kljub vojni, ne samo obstoječe slabe ceste popraviti, temveč celo zgraditi nove ceste in mestove ter nekatere mostove popraviti. Ta dela se je pa zmoglo edino na ta način, da je bilo vodstvo v odličnih rokah, ki je znalo ljudstvo prepričati in pridobiti za izvedbo zarisanih ciljev. To delo so v prvi vrsti opravili uradni organi, ki so bili za to izolirani v 23 velikih in 54 malih apelih ter v 7 tečajih in 4 večernih debatah. Ortsgrupe je v zimi 1942/43 privedla 92 jezikovnih tečajev, katere je obiskovalo 3700 ljudi, medtem ko je leta 1941/42. bilo 69 tečajev nemščine s 3050 udeleženci. Trije odlično urejeni sportni prostori so v največje veselje sportnikom na razpolago. Ortsgrupe Jörgendorf ima pa tudi tri ljudske knjižnice, ki nudijo prebivalcem nemško duševno hrano.

Vsa ta sredstva so pravilno in v svrham primerano vpostavljeni. To je vidno iz uspehov, ki so Ortsgrupe Jörgendorf postavili za najboljšo Ortsgrupe na Spodnjem Štajerskem. Treba se je samo zamisliti v dejstvo, da je 6000 oseb, ki tvorijo Ortsgrupe, večinoma malih kmetov, vinarjev in kmetijskih delavcev in da so ti ljudje doslej nabrali za WHW in DRK 65.000 RM, pri čemer tekstilij so pa oddali 4000 kg starega materiala in 2300 parov čevljev. Na razstavi se je lahko videlo tudi lastnoročno pismo Generaloberst-a Dietl-a, ki se je Ortsgruppi zahvalil za darila, ki so jih na fronti sprejeli njegovi vojniki. Dietl-ovi Gebirgsjägeri so od prebivalcev Ortsgrupe Jörgendorf sprejeli 3000 kg namiznega sadja, 540 kg suhega sadja, 10 tisoč komadov cigaret ter še razne druge stvari, ki so jim na daljnem severu vzhodne fronte privedle nekoliko veselja in užitka. Ženske so v 6800 urah delale v kuharskih tečajih, v pomaganju sosedom, v zbirkah in raznih drugih vpostavah ter uspešno doprinesle za uspehe Ortsgrupe. Kar se tiče oddaje kmetijskih pridelkov, je Jörgendorf odličen. Za splošnost je bilo oddano: 235.000 kg žita, 580.000 kg krompirja, 50.000 kg sena, 28.000 kg slame, velike količine sočivja in seveda mnogo čebule, ki raste v okolici Dornau. Mnogo sinov Ortsgrupe služi v oboroženi sili, sedem jih je bilo že odlikovanih za hrabrost, sedem jih je padlo na fronti, doma je pa padel 1 Wehrmann. Tem padlim junakom je veljala jutranja proslava v gaju junakov, kjer je govoril Ortsgruppenführer ter hrabre sinove domovine označil za vzor preživelim.

Potek Ortsgruppenitag-ov je odgovarjal stotvam in pričakovanju. Svetla rdeča barva zastav so je pestro dvigala nad zelenjem pokrajine ter

nudila lepe slike. Razpoloženje na prireditvah je bilo dobro. Bil je prvi dan skupnosti in veselja. Na velikem zborovanju, ki se je vršilo v soboto, je Kreisführer razlagal uradnim funkcionarjem vojaški in politični položaj, medtem, ko je vodja urada Propaganda v zveznem vodstvu organizacije Steirischer Heimatbund, Pq. Tutter, na veleborovanju v nedeljo v imenu Bundesführer-ja kakim 2000 poslušalcem opisal veličino današnjega časa ter kot zastopnik Bundesführer-ja Ortsgruppenführer-ju izročil zastavo.

Opoldne je Kreisführer otvoril stalen otroški vrtac v Dornau-u. Pred veleborovanjem je mladina priredila sportne nastope s lepimi storitvami, pri ljudski veselici, ki se je vršila popoldan, so se združili Wehrmannschaft, mladina, pesne in pevske skupine, godba ter skupno skrbeli za izredno bogat in mnogostranski program, ki je s svojimi izvajenji odlično zaključil Ortsgruppenitag.

Tudi Ortsgrupe Oberradkersburg v Kreis-u Lutenberg, je na dostojen način proslavila svoj Ortsgruppenitag. Po zborovanju funkcionarjev, ki se je vršilo v nedeljo popoldne, na katerem je Ortsgruppenführer Pq. Willmann podal delovno poročilo, so otvorili storitveno razstavo. Razstava je nameščena v uradnih prostorih Ortsgrupe, ki je ena najlepših na Spodnjem Štajerskem. Z veliko okuse in spretnosti urejena razstava je pokazala ogromno delo in pridnost Ortsgrupe, ki jo je vložila v svoje delovanje. Obiskovalcem je bilo težko presoditi, kateri urad se je pri tem najbolj odlikoval, ker je bil en prostor lepši kakor drugi. Čisto vseeno je, če iz razstave dvignemo urad Frauen, pod vodstvom Pqn. Herme Bouvier in njenih aglinih sodrudič, ali pa urad Volkswohlfahrt s svojo čedno posvetovalnico za matere in ponosno statistiko o rezultatih zbirk za WHW, ali pa urad Jugendführung s svojimi papirji o delih, povsod je vidna ista vnema in pridnost, s katero se je vse to storilo.

Kdor pozna ljubko okolico Oberradkersburg-a in potuje med hrički, ki ravno sedaj, v času dozorevanja grozdja, razvijajo najbolj svojo krasoto, vé, da stoji Ortsgrupe Oberradkersburg v znaku vinarstva. V razstavi, ki jo je priredila Ortsgrupe, se je s pomočjo tvrdke Bouvier prikazovalo nastanek vina. Tam se je videlo, da znajo naši vinogradniki svoje vinograde obdelovati tudi že z najmodernejšimi stroji in drugimi pripomočki, ki ne štedijo samo delovnih rok in čas, temveč tudi zvišujejo kakovost vina.

Sportne in bojevnike tekme so v soboto popoldne potekle zadovoljivo ob navzočnosti velikega števila občinstva. Pester večer v dvorani hranilnice v Radkersburg-u je prisneli vse navzoče z znanjem mladine iz Oberradkersburg-a.

V nedeljo je bila jutranja proslava v zunanem dvorišču gradu Oberradkersburg ter je predstavljala prepričevalno priznanje za Führer-ja in Reich. Na veleborovanju se je zastopnik Bundesführer-ja, Bundesjugendführer Schlicher pred množično ljudsko množico, ki je njegov govor zasledovala z velikim zanimanjem in razumevanjem, še enkrat zahvalil Ortsgruppi za storitve, ki jih je zmogla doslej ter ji izročil zastavo. Ortsgrupe je pa bila deležna še večje časti in veselja, ko se je popoldan pri ljudski veselici pojavil še sam Bundesführer Steindl ter se osebno prepričal o storitvah.

Zastava bo odslej Ortsgruppi nekakšen simbol in obveznost na zvestobo in delo. Z zastavo se zmaqa ali pa umre. Nikdar se pa zastave ne more izgubiti.

Zvestoba in volja za obnovitveno delo v Ortsgruppi Tüchern je bila nagrajena s podelitvijo zastave, kar se je zgodilo v okviru Ortsgruppenitag-a, ki se je vršil dne 18. in 19. septembra. Že v zgodnjem popoldnevu so se v soboto zbirali funkcionarji v zborovalni dvorani v Stockenhammer-ju. Nastopila je tudi godba iz Lichtenberg-a, ki je Kreisführer-ja Dorfmeister-ja pozdravila s strumno koračnico. Sledilo je sviranje pesmi »Nur der Freiheit gehört unser Leben«, kar je predstavljalo otvoritev zborovanja Ortsgrupe Tüchern. Ortsgruppenführer Ing. Emil Hruschka je v svojem otvoritvenem govoru spomnil zbrane sodelavce, da bi se pri opravljanju svojih dolžnosti vedno in povsod zavedali nalogo in dolžnosti, ki jim jih nalaga podelitev zastave. Nato je podal poročilo o delovanju Ortsgrupe, ki je prikazalo vse delo do danes. Ortsgrupe šteje 812 hiš, v katerih stanuje 1320 družin, Celice se

krijejo s katastralnimi mejami. Razdeljene so v 33 blokov ter omogočajo pregledno delovanje. 116 zborovanj in prireditev govori o pravilnem in dobrem političnem delovanju Ortsgrupe. Veliko blagoslova je vredno tudi delo Volkswohlfahrt, kar priznava posebno prebivalstvo tistih slojev, ki so nekoč živeli v velikem pomanjkanju. Službo v odredih Wehrmannschaft-a so vedno v velikim veseljem in ponosom opravljali. Pri tem je šturm v Lichtenberg-u posebno živahen in se je tudi odlikoval v bojih s tolpami. Omembe vredno je tudi delo mladine, ki je kljub najtežjim okoliščinam doseglo velike uspehe.

Prav posebno pomeno je lahko urad Landvolk. Po zaslugi župana Pq. Leitner-ja, je Tüchern dobil prvo kmetijsko strojno družino, ki je bila potem merodajna za urejevanje sličnih ustanov v vsem Kreis-u. Dvorana za te kmetijske stroje je na najboljši poti, da se razvije v pravcato podeželsko kmetijsko gospodarstvo.

Razstava o doslej storjenem delu v Ortsgruppi je vzbudila splošno pozornost. Posebno zanimanje je vladalo za posebno razstavo »Das Edeltum Tüchern«, ki je s starimi dokumenti dokazovala nemštvo tega starega naselja. Ljudstvo se je zbralo pred luknjičasto zastavo Müllerhannes-a iz Türkenmühl-a, s katero je Edlingen von Tüchern korakal v boj zoper Turke ter pred vaško zastavo iz leta 1776. Pri tem so ljudje slišali, da so njihovi predniki bili nemškega mišljenja, da so čutili nemško in govorili nemško ter neustrašno stali na meji ter preganjali sovražnike takratnega Reich-a. Vaška knjiga je tudi skrbno sestavljena. Šteti jo je med najboljše v Kreis-u Cilli ter predstavlja zrcalo življenja v Ortsgruppi.

Počastitev junakov v gaju junakov, je bila slavnostna. Priredili so jo Wehrmannschaft in mladina. Pester večer, podan in prirejen po ljudsko-kulturnih skupnostih, je učinkoval osvežujoče kot zaključek prvega dneva prireditve.

Drugi del prireditve se je začel z jutranjo proslavo v vrtu županstva, katero je mladina odlično uprizorila. Velezborovanje, ki se ga je udeležilo nad 2000 oseb, je predstavljalo ponosno priznanje k Veliki Nemčiji. Najprej se je Kreisführer zahvalil vsem moškim in ženskam za sodelovanje, ki je omogočilo, da je Bundesführer tudi Tüchern-u podelil zastavo. Zahvalo je izrekel tudi Ortsgruppenführer-ju in županu, Pq. Leitner-ju, ki je s svojim sodelovanjem doprinesel, da je Tüchern doživel ta dan. Nadalje je govoril Kreisführer o škodljivem vplivu židov, ki so že povzročili prvo svetovno vojno in so s svojimi metodami izsilili tudi sedantno vojno.

Poslušalci so obsodili Badochia, in ko je Kreisführer navzoče pozval, da sledijo zastavi Führer-ja, je žel veliko odobravanje. Pri izročanju zastave po Kreisführer-ju je vladala tišina. Mimohod je nato zaključil slavnost. Popoldan je bila vrtna veselica. Prireditve je zaključila koračnica, s tem je pa bil zaključen tudi Ortsgruppenitag v Tüchern-u ki je predstavljal manifestacijo za Führer-ja in Reich.

Ortsgruppenitag dne 18. in 19. septembra v Egidi-ju i. d. B., bo za ta kraj ostal častni dan v zgodovini Egidi leži na cesti Graz-Marburg/Dr., ter je s svojimi zastavami med lepimi vinogradi izgledal izredno lep. Ortsgruppenführer Pq. Emerich Gordon je v svojem poročilu nanizal storitve Ortsgrupe ter podal zgodovino občine in njeno usodo s političnimi boji, ki so se začeli leta 1856. Nadalje je govoril o nemških naseljencih, ki so bili v glavnem Svabi ter o delovanju društva »Deutscher Schulvereine« po letu 1880. Največja pohvala je šla gospej Eberle, ki je s svojim neumornim delom v šivalnici, v ljudskem in hišnem gospodarstvu ter v oskrbovanju laca-retov, v krpanju ter v službi materinstva, pokazala velike uspehe.

Razstava o delovanju je predočila delovanje dveh šturmov Wehrmannschaft-a, šestih skupin otrok, dveh otroških vrtcev, ljudske knjižnice, društva za vrtnarstvo, o domačinih, ki so padli za domovino, o dosedanjih uspehih zbirk za WHW in DRK (70.000 RM). Prav posebno je padlo v oči, da so bili nemški pesniki Rosegger, Hans Bartsch, Hans Klöpfer, Karl Mövre, Bruno Ertler in Ludwig Mahner ozko povezani z vasjo Egidi in den Bühehn. Kreisführer Doboczky se je zahvalil funkcionarjem Ortsgrupe za njihovo nesebično delo. Danes je čas za uveljavljenje — tako je govoril Kreisführer — kdor se ne uveljavi in stoji ob strani, tudi v času zmaqe ne bo stal med nami. Mi prinašamo naše žrtve kot Nemci, in sicer

Spodnja Štajerska je močna, verna in fanatična!

Bundesführer Steindl je v Marburgu otvoril delovanje Wehrmannschafta

Po dvomesečnih počitnicah so minulo nedeljo nastopili odredi spodnještajerskih Wehrmannschaftsturm-ov okrog svoje zastave ter na slavnosten način otvorili začetek nove delovne perijode.

V Marburg-u se je štandarta Marburg-Stadt postavila na prostoru v ljudskem vrtu. Po paradi z zastavo je spregovoril Bundesführer. Voja — tako je dejal — je oče vseh misli. Mi vsi ljubimo mir, pokoravamo se pa seveda zakonom vojne. Adolf Hitler ni hotel vojne. Boj za življenje ali smrt je bil Nemčiji vsiljen. Zato morajo vsa naša dejanja in vse naše hotenja služiti zmagi. Spodnja Štajerska je danes neločljivo povezana z Reich-om, zakoni vojne so ji prvi zakoni. Njen drugi zakon, je zakon meje. Mi živimo, delamo in se borimo na meji Reicha, ki je bila že našim prednikom in je tudi nam Usoda. Na tej obmejni strdri je konec Reich-a, tudi če ležijo pred isto še zavezniške države in predozemlje Reich-a. V tem dvoriščnem plotu kot življenjskem in bojevnem prostoru je narod dobil prav posebne naloge.

Obstoja samo lahko narod, ki je resničen! Mirohujnost in strahopetstvo nimata prostora pri nas. Kaj bi bilo postalo iz naših prednikov, če bi bili

miroljubneži? Naloge Wehrmannschaft-a so vezane na vojaške tradicije in jih je vršiti s priznanjem do orožja. Cilj ni, da bi se ustvarilo Landsknechta, temveč političnega vojaka Adolf Hitler-ja. Take politične vojake se bo oblikovalo in vzgojevalo v Wehrmannschaft-i. Mi ne mislimo naši slavni oboroženi sili dejati neizvežbane rekrute, temveč pripravljene vojake. Danes ne potrebuje vojake samo fronta, temveč tudi domovina. Domovina potrebuje hrabre in spremne može, da bodo čuvali mir in red na Spodnjem Štajerskem. Zato je vsak moč Spodnje Štajerke obvezan, da se podvrže obrambni sposobnosti.

Bundesführer je nato prešel na načrt novega delovnega časa. V bodoči službi Wehrmannschaft-a bo vsak moški med 18. in 50. letom obvezan isto izvršiti. Isto tako so člani odredov NSDAP, ki imajo na Spodnjem Štajerskem svoja stalna bivališča, obvezni, da vršijo službo v vrstah Wehrmannschaft-a. Razen tega se bo polagalo važnost na to, da se tudi nemški podaniki, ki so poklicno predstavljeni na Spodnjo Štajersko in niso člani organizacije Steirischer Heimatbund, pokažejo v vrstah Wehrmannschaft-a, in sicer kot nekaj samo ob sebi umevnega. Posebno veliko se bo polagalo na predavanje o streljanju. Poleti

1944 ne sme biti nobenega moža več, ki bi ne poznal rokovanja s puško! Alarmne kompanije se bo oborožilo do zob z najmodernejšim orožjem ter postavilo na stran policije, da se zagradi bandite za vrat ter njihovo zločinsko delo korenito okonča in iztrebi.

Bundesführer je nato izdal politične smernice, ki so slonele na sigurnem priznanju v zmago. Tisti, ki so zadnje tedne vohali »jutranji zrak«, so se temeljito zmotili. Domovina bo šla nemoteno svojo pot. Nikdar nismo bili tako mladi, močni, verni in fanatični, kakor smo danes! Naša vera v zmago ni bila nikdar tako močna in velika kakor je danes! Bundesführer Steindl je nato podal pregled dogodkov v Italiji ter naglasil in podčrtal osvobodilno čiščenje položaja. Kdor je močan je najmočnejši. Če je sam! Z defetisti se bo postopalo z vso strogostjo in brezobzirnostjo.

Kot zaključek se je Bundesführer pohvalno izrazil o prebivalstvu mesta Marburg, ki je pokazalo za kopanje letalsko-zaščitnih jarkov vse razumevanje. Mimohod štandart-e Marburg-Stadt na ulici Tegetthoffstraße pred Bundesführerjem, ki se je vršil med sviranjem himne, je zaključil sijajno uspelo prireditev.

ne radi priznanja, temveč hvaleškega srca kot doprinos za našo zmago.

Nedelja je združila Ortsgruppe in mnogoštevilne goste, med katerimi so se nahajali tudi zastopniki boterske Ortsgruppe Gratkorn, po jutranji proslavi na veseljem prostoru. Kot zastopnik Bundesführer-ja je govoril referent za nacionalpolitične zadeve v zveznem vodstvu organizacije Steirischer Heimatbund, dr. Helmut Carstanjen. Med drugim je povedal, da Egidi ni samo krajevno ime, temveč tudi pojem. Egidi predstavlja vrata na Spodnje Štajersko. Od Egidi-ja je bilo treba začeti jezikovno zvezo s jezikovnim stokom v Marburg-u, in ravno na tem mestu se je klerus trudil, da bi Nemcem s pomočjo Slovanov zapahnil vrata. Čas hujkanja je pa končno na nami, in to za vedno. Tudi, če Spodnje Štajerski ni bilo usojeno v mimem času vrniti se nazaj v naročje svoje Nemčije, in se je to zgodilo med vojno, se hočemo kljub temu radovati, da smo se končno zopet vrnili v domovino.

Vožnja v Zierberg in ogled namenovane graštvine šolskega poslopja, ureditve urada Mutter und Kind ter otroškega vrtca, so bili dokaz, da je Ortsgruppe tudi v vojnem času prebela volje po delu, kar je znak, da je zaskrbljena zastava, ki jo je podelil Bundesführer.

Popoldan je bila vsa v znamenju ljudske veselice. Mladina je tu pokazala svoje znanje tudi pred Bundesführer-jem.

Leonhard in den Büheln je zopet pokazal, da tvori središče področja Büheln in da je kakor vedno, tudi danes najmočnejše žarišče za izravnanje ljudstva v tem področju. Močno razvita ljubezen do domovine daje ljudstvu zavest in uvidevnost, kaj je z ozirom na nemško orientiranost kraja dolžno storiti, in je že sedaj ponosno, da lahko vrši in upravlja dela, ki bodo omogočila lepšo bodočnost. Vse to je prišlo v prireditvi Ortsgruppentag-a vidno do izraza. Pri tem je bila dovolj vidna politična aktivnost, duhovna in kulturna živahnost ter gospodarski napredek.

Vse hiše so bile v zastavah, ko je prišel Kreisführer Pq. Fritz Bauer ter otvoril velik shod funkcionarjev kot uvod v proslavo Ortsgruppentag-ov. Glasba je otvorila govor, v katerem je razložil smisel in pomen dela funkcionarjev ter navzoče pozval, da v istem smislu nadaljujejo s svojim delovanjem, da se bo izvršilo povelje, ki ga je izdal Führer v pogledu Spodnje Štajerske. Kreisführer je nadalje sporočil osebno zahvalo Gauleiter-ja Ortsgruppenführer-ju Pq. Hirschmann-u in njegovim sodrušnikom ter pohvalil tudi Pq. Schwarz-a za odlično vodstvo mladine.

Storitvena razstava se lahko smatra za mojstrsko delo. Središče razstave je tvorila posebna zgodovinska razstava z mnogoštevilnimi dokumenti, kakor o podelitvi tržnih pravic, izvajanju sodstva in o nacionalnih bojih. V posebni dvorani je kmetijstvo, ki lepo prikazuje napredek in vzorno oddajanje pridelkov. Razstava ženskega dela

ter ročno tkanih oblik so znak, da je to domače delo na isti višini, kakor industrijsko. Poseben prostor je razkazoval delo obrti in rokodelstva. Razen kož, ki jih je razstavila domača tovarna usaja, so bili posebno dobro zastopani čevljarji, nadalje keramični izdelki ter ostalo rokodelstvo.

Po ogledu razstave so otvorili novo otvoreno postajo Rdečega križa.

Pri pestrem večeru v dvorani skupnosti je uvodoma briljiral g. Devide, katerega je spremljala gospa Krischan, in sicer kot goslar z dvema komadoma od Mozart-a in Cornelius-a Gospa Tschelhar in gospod Roql sta gledalce iznenadila ko per izza časa Biedermeier z dobrim glasbenim znanjem. Kot pevke so nastopila dekleta, ki so tudi plesala pod vodstvom gospodice Sladek. Enodejanka je tvorila zaključek večera.

Dne 19. septembra se je zbral ves Leonhard v gaju junakov ter se spomnil 14 junakov iz Leonhard-a, ki so žrtvovali življenja za domovino. Vaška prireditev na vaški trati je bila manifestacija zvestobe vseh navzočih. Kreisführer je v zajemljivem govoru objasnili dogodke zadnjega časa ter smisel sedanega boja, ki zahteva od vsakega največjo vpostavo za Führer-ja in narod. Istočasno je omenil simbolično moč zastave, ki jo je kot zastopnik Bundesführer-ja izročil Ortsgruppenführer-ju.

Ljudska in otroška veselica je popoldan se enkrat združila ljudstvo od blizu in daleč, kar je zaključilo celotno dobro uspelo prireditev.

Die Kundgebung in Oberradkersburg. (Aufnahme: Pfeifer jun.)

Die Fahnenübergabe in Lichtenwald. (Aufnahme: Weißensteiner.)

Nov dokaz za izdajstvo Badoglijeve klike

Dva ameriška častnika sta bila pred sklepom premirja tajno v Rimu

Agencija Reuter je objavila posebno poročilo iz Eisenhower-jevega glavnega stana. Te poročilo je ponovni dokaz za izdajstvo, ki so ga zakrivila Badoglijeve čete in njihovi voditelji. Kakor izhaja iz omenjenega poročila, sta bivala v času, ko je bilo objavljeno premirje, dva ameriška častnika v svojih uniformah en dan in eno noč v Rimu. Po naročilu generala Eisenhowerja, sta prispela oba častnika v Italijo v neki vojaški misiji. Ponoči sta imela razgovore s maršalom Badoglijem. Stanovala sta tajno sredi Rima ter se sprehajala v avtomobilu po rimskih cestah.

Omenjena častnika ameriške vojske sta bila brigadni general Maxwell Taylor in letalski polkovnik William Tudor Gardiner. Priprave za njuno potovanje v Rim so izvedeli po tajnem brezničnem sporočilu v času, ko so se vršila v Lizboni pogajanja za premirje. Oba častnika sta se vkrčala ob dveh zjutraj v Palermu na nek angleški patrolni čoln, ki ju je odpeljal na otok Ustica pred Sicilijo. Na otoku Ustica sta se nato vkrčala na neko italijansko korveto, ki ju je odpeljala v Gaeto, kamor sta prispela zvečer ob sedmi uri. Ko sta prišla na obalo, so ju označili kot ameriška letalca, ki sta plavalta v morju. Čepice sta vtaknila že preje v šep ter sta s svojimi izrazi v obličju potrjevala to trditve. Nek avtomobil ju je odpeljal v Via Appia. Tamkaj ju je prevzel nek drugi avto z zatrtimi okni. Na poti v Rim sta videla le zelo malo Nemcev, toda na mnogih cestah so se prikazovala znamenja nemških koncentracij.

V Rimu so sprejeli generala in polkovnika v neko hišo, kjer so vojaške straže čuvale njune spalnice. Večerjala sta skupno s italijanskimi častniki, ki niso imeli niti najmanjšega pojma o predstojećih izkrcanjih. O polnoči so ju prepeljali v luksurijsno vilo maršala Badoglija. Ameriška častnika sta imela obične dežne plašče ter sta se vozila v zatemnjenem avtomobilu po temnih rimskih cestah. Vojaške straže so sicer parkrat zaustavile njun avtomobil, toda italijanski častnik-spremljevalec je skrbel za neovirano potažo. V vili maršala so peljali oba Amerikanca v knjižnico, kjer sta imela sestanek z Badoglijem. Maršal Badoglio je poudaril pri tej priliki svoje sodelovanje z zavezniki. Zaklinjal se je sprico svojeje 55letnega vojaškega službovanja,

da hoče sodelovati z zavezniki. Ko sta se poslovila oba Amerikanca, jima je dejal: »Mi smo prijatelji zaveznikov, ki čakamo samo na ugodni trenutek, da jim podamo roke«.

Taylor in Gardiner sta izročila Italijanom poročila o svojih vojaških opažanjih. To poročilo so imele italijanske oblasti po radiu sporočiti Eisenhowerju. Naslednjega jutra sta dobila Taylor in Gardiner nalog, da se povrneta v glavni stan zaveznikov. V njunem spremstvu je bil neki italijanski general in tolmáč.

Odkritosrčno sodelovanje Bolgarije z Nemčijo

Preteklo soboto je prečital novi bolgarski ministru predsednik Božilov izjavo svoje vlade. V svoji izjavi pravi bolgarska vlada, da prevzema načela vladne izjave iz leta 1942. Bolgarija bo nasledovala tudi v bodoče dosedanje zunanje politiko v trdni volji za sodelovanje z Veliko Nemčijo in njenimi zavezniki. Vladna izjava poudarja trdno voljo Bolgarije glede vzdrževanja prijateljskih odnosov z vsemi nevtralnimi državami, zlasti s Turčijo, s katero ima Bolgarija skupne interese in odkritosrčno željo za red in mir na Balkanu. V notranjosti Bolgarije bo nova vlada storila vse, da bi zgnila narodna in zedinjena Bolgarije okrog prestola carja Simeona II.

Bolgarska armada — tako zatrjuje nova vlada v svoji izjavi — bo v bodoče še bolj ojačena. V te svrhe bodo storjeni vsi potrebni ukrepi in se bodo doprinesle potrebne žrtve. Vlada bo tudi v bodoče vzdrževala pravni red na podlagi zakonov, da bi tako zavarovala gospodarski in kulturni vzpon Bolgarije. Kdor bi se pregrešil proti red in miru, ga bo zadela vsa strogoost zakona, zlasti pa tiste, ki bi hoteli v svojo korist izrabljati vojno situacijo.

Kar se tiče državnih financ, bo nova vlada vzdrževala dosedanje tečaj leva in s tem stabilnost narodne valute. V gospodarski politiki vlade bodo svezemali problemi kmetijstva prvo mesto. V osrednje vseh ukrepov je pri tem povečanje dosedanje agrarne produkcije.

POLITIČNI DROBIZ

□ Mussolini več dni Führer-jev gost. Po svoji osvoboditvi je bil Duce par dni Führer-jev gost v Führer-jevem glavnem stanu.

□ Milan Nedić pri Führerju. 18. septembra je sprejel Führer v svojem glavnem stanu srbskega ministrskega predsednika generala Milana Nedića. Pred sprejemom pri Führerju je imel zunanj minister v. Ribbentrop daljši razgovor z ministrskim predsednikom Nedićem glede vprašanja nadaljnega oblikovanja razmer v Srbiji.

□ Dragoceno priznanje. Bivši angleški vojni minister žid Hore Belisha je priznal v nekem članku, ki ga je objavil list »Razón« v Buenos Airesu, da je Nemčija delovala v Italiji hitro in učinkovito. Vsi nemški načrti so se bliskoma spremenili. Nemška vojska je takoj zavzela položaje, ki so jih v Franciji, Grčiji, Dalmaciji in Albaniji doslej držali Italijani. Bliskoma je bil zaseden industrijski sever Italije z Rimom vred. Sledeči so tudi bliskoviti protiukrepi na Dodekanazu. Hore Belisha pravi nadalje, da je bila tudi Mussolini-jeva osvoboditev izredno spretna šahovska poteza. Hore Belisha se končno vprašuje, kakaj zavezniki niso imeli od ugodnega položaja več koristi. Izgleda, da niso več hoteli ali zamogli spremeniti izgotovljenih načrtov. To je po mnenju Hore Belishe obžalovanja vredno, »kajti v vojni je treba hitrih odločitev«.

□ Skrajšanje nemške fronte na vzhodu. K skrajšanju nemške fronte na vzhodu je moral Reuterjev vojaški dopisnik Ferguson priznati sledeče: »Celokupna frontna črta od Smolenska do Azovskega morja se skrajšuje v discipliniranem umiku.«

□ Švedski državni zbor se bo baje sestel sredi oktobra ter bo zasedal približno pol meseca.

□ Stalina je povišal Kolontajeva. Dosedanja sovjetska poslanica v Stockholmu, Kolontajeva, je bila povišana v čin veleposlanice. Kolontajeva se zdravi že šest mesecev v nekem sanatoriju pri Finköpingu.

□ Čudijo se nemškim četam v Italiji. New Yorkski dopisnik argentinskega lista »Razón«, Carol Binder, piše v svojem listu, da je čudno, kako hitro so nemške čete v Italiji vzpostavile fronto. Kanadski in ameriški vojaki so morali občutiti, da je nemška vojska še zelo močna.

□ Razpust Francoske tajske legije. Londonski »Daily Sketch« piše, da je razpust Francoske tajske legije v polnem teku.

□ V Angliji se kar vrstijo stavke. Po poročilih iz Londona se vrstijo v Angliji stavka za stavko. V ladjedelnici Clyde stavka 2000 mož. V premovalnihi v North Cumberlandu se je povrnilo zopet 1400 mož na delo. Zato pa je pričelo stavkati 1200 delavcev v nekem drugem rudniku. Pridrutili so se jim tudi delavci tretjega rudnika. Prav tako stavkajo tudi delavci v Mantonu.

□ Nevtralne države ignorirajo Badoglija. Iz Lizbone poročajo: Londonski list »Sketch« ne more prikriti svojega začudenja nad učinkom, ki so ga izzvali v nevtralnem inozemstvu nemški protiukrepi v Italiji. Naravnost vznemirljivo je po mnenju lista dejstvo, da nevtralne države ne pošiljajo svojih diplomatov k Badogliju, temveč so slej kot prej zastopane pri fašistični vladi. List »Daily Mail« pa ugotavlja povsem trezno sledeče: »Teden dni pred Mussolini-jevo osvoboditvijo smo imeli v rokah vse karte. Kljub temu je položila Nemčija eno samo karto na mizo ter nas porazila. Nemci so pač bili in ostanejo mojstri političnega vojskovanja. Zavezniki se lahko od njih še marsikaj naučijo.«

□ Slovaška se otepa sovražne agitacije. Slovaški listi se bavijo s sovražnimi agitacijskimi napori ter pišejo, da je sedaj mimo čas, ko je bilo možno pridobiti Slovake za sebe. Tisti, ki danes vabijo Slovake iz inozemstva, so imeli takrat velike možnosti v svojih rokah. Teh možnosti pa nikakor niso izkoristili, nasprotno: storili so vse, da s Slovake kolikor mogoče odbili. Danes ima Slovaška vsa jamstva svoje bodočnosti v svojih rokah: samostojno državo in narodno svobodo.

□ General Eisenhower je Angležem preveč previden. V Stockholmu je prispela iz Londona vest, da v Londonu silno kritizirajo ameriškega generala Eisenhowerja, ki ne povzame ničesar, ako nima stropocentne sigurnosti za jamčene. Tako vsaj poroča »Dagens Nyheter«. Vojaški strokovnjak lista »Daily Mail«, Liddell Hart, pa piše, da se je pohod 8. angleške armade v Južni Italiji vsled prevelike previdnosti v izvidniškem delovanju bolj počasen kot bi bilo potrebno.

□ 500 komunistov je pretekli ponedeljek vdrla v bližino Churchillovega stanovanja v Londonu, da bi mu izročili zahtevo po otvoritvi »druge fronte« v Franciji. Policija je komuniste razpršila.

□ Baine za nedostojne francoske emigrante. V Barceloni živi skupina francoskih emigrantov, ki jih vzdržuje ameriški generalni konzulat. Ti emigranti so izzvali pred par dnevi krvave spopade s falangisti in je pri tej priliki obležalo več mrtvih in ranjenih. Skupina teh emigrantov je v glavni ulici Rambla pela komunistično internacionalo, da bi jezila na ta način Španjolce, ki se pred neko trgovino poslušali vesti o Mussolini-jevi osvoboditvi. Več mladih španskih častnikov je odgovorilo na to izzivanje tako, da so naložili francoskim emigrantom poštenih batin.

□ Amerika je izgubila dostej 114 vojnih ladij. Kakor poroča mornariško ministrstvo Zedinjenih držav, so izgubili Severoamerikanci v času od 7. decembra 1941 do danes 114 vojnih ladij. 88 ladij je bilo potopljenih, 17 jih pogrešajo oziroma jih je smatrali izgubljenim in devet ladij so potopili sami, da ne bi prišle v sovražne roke.

□ 67 Marokancev na smrt obsojenih. Anglo-ameriško vojaško sodišče v Meknes-u je obsodilo 67 marokanskih nacionalistov na smrt. Znani vodja nacionalistov, Ibrahim Kvastani, je bil obsojen na smrt v odsotnosti. Nacionalistu Salem Ben Kiramu, ki je imel biti ustreljen, je uspel beg iz jetnišnice v Meknes-u.

□ Churchill zopet v Angliji. Kakor je sporočila v nedeljo agencija Reuter, se je angleški premijer Churchill vrnil v nedeljo s svojega potovanja v Zedinjene države in Kanado.

□ Bolgarija ni razširila svoje okupacije v Albaniji. Bolgarska telegrafska agencija zanika vest, ki so jo objavile neke inozemske poročevalske agencije, češ, da je Bolgarija razširila svojo okupacijo v Albaniji. Z bolgarske strani ugotavljajo, da manjka tej inozemski trditvi sloherni podlaži.

□ Maršal Petain podžiga francoske župane. Preteklo nedeljo je sprejel maršal Petain v Vichyju deputacijo francoskih županov iz Bordeauxa in okolice. Pri tej priliki se je dotaknil v kratki izjavi bombardiranja francoskih mest po Anglo-Amerikancih ter je dejal: »Z bombardiranjem nas hočejo prisiliti k popuščanju. Mi se pa ne smemo pustiti ustrahovati, temveč moramo pomnožiti svoj odpor.«

□ Lakota v Indiji — znamenje angleškega slabega gospodarstva. Sedaj tudi agencija Reuter ne more več prikrivati lakote v Indiji, ki ni nič drugega kot posledica slabega angleškega gospodarstva. V Dinajpuru je izbruhnila kolera. V mestu Dakka v Bengaliji je policija zaplenila tudi najmanjše zaloge živil, da bi jih razdelila gladujočemu prebivalstvu. V severovzhodni Bengaliji tavajo možje, žene in деца po cestah mest ter iščejo po smetiščih odpadke, ki jim služijo za hrano. Šest tednov že težijo trupla od glada pomrlih ljudi po cestah.

□ Nova odkritja v plutokratsko-boljševiških kravjih kupčijah z malimi narodi. Radjo-postava Oslo je preteklo nedeljo objavila zelo zanimiva odkritja o starih kravjih kupčijah med plutokrati in boljševiki na račun malih narodov. Na Norveškem je namreč mnogo ljudi, ki vsled svojega kapitalističnega mišljenja še vedno upajo na blagoslov iz Anglije in Amerike. Ti ljudje pa pozabljajo, da Anglija in Amerika ne moreta pomagati niti Norveški, a kamoli Evropi. Boljševizem jima nikdar ne bi dopustil razširjenja niunege upliva. Silno lahko bi doprinesli dokaz, da je Anglo-Amerika izdala Evropo boljševizmu. Že leta 1920 je izšel v Zedinjenih državah atlas, ki je vseboval poleg zemljevidov tudi originalne članke odličnih avtorjev. Ti avtorji so bili poleg drugih maršal Foch, Lloyd George, Wilson itd. Za Norvežane je bilo v tem atlasu zanimivejši neki zemljevid Evrope, ki je označeval severno Norveško z mesti Vardoe, Vadsø in Kirkan's kot sovjetsko ozemlje. Tu se je zopet očitovale bahava metoda plutokracij, tentati pravice malih narodov, ne da bi se potrudile spoznati vsaj njihove dejelne meje.

Abenteuerlicher Spähtrupp steirischer Gebirgsjäger

Achtzig Stunden beim Feind! — Waffenlos auf der Gegenseite.

Ein Steirischer Gebirgsjäger geriet während eines besonderen Spähtruppunternehmens unvermittelt in die feindlichen Linien hinein. Ohne Waffe führte er seinen Beobachtungsauftrag durch und gelangte auf abenteuerlicher Art zur eigenen Truppe zurück.

Kriegsberichtler Gerhard Piepke.

PK. Das eigene Drahthindernis war durchschnitten. Geräuschlos bewegten sich die beiden Gebirgsjäger weiter ins Niemandsland vor. Das Dunkel verschluckte sie. Ihr Auftrag war klar: sie sollten sich 24 Stunden lang zwischen den Linien verborgen halten und alle Vorgänge beim Feind beobachten. Das war einmal mehr als die üblichen Spähtruppaufgaben, und sie trauten sich schon zu, die beiden steirischen Jäger.

Die Front holte Atem. Auf beiden Seiten schwieg die Artillerie. Selten zwitscherte eine vereinzelt Gewehrkegel herüber. Erste Leuchtkugeln flatterten nervös auf. Das dürre Gras rauschte und brach unter den Schritten der beiden, die immer wieder lauschend verhielten. Aber nichts sagte sich rundum. Sie waren allein. Der eigene Posten hatte sie längst aus den Augen verloren, und mit denen da drüben suchten sie keine Verbindung. Das letzte Stück legten sie kriechend zurück. Dann als sie annehmen konnten, weit genug zu sein, hielten sie nach einem ausreichenden Versteck Umschau.

Plötzlich entlud sich gegen die beiden Jäger aus unmittelbarer Nähe die rasende Wut eines Maschinengewehrs. Im letzten Augenblick brachten sie es nur noch zu einem kleinen Sprung und waren schon auseinander. Als der Obergefreite C. endlich den Kopf heben konnte sah er nichts mehr von seinem Kameraden. In der Hand hielt er krampfhaft das von der MG-Garbe zersplitterte Gewehr. Er war nun wehrlos, aber handeln mußte er, blitzschnell und allein. Die geringste Bewegung konnte ihm dem fast nur mehr schrittweit entfernten Feind ausliefern. Da tat er ohne Besinnen das, was jener am allerwenigsten erwarten konnte. Mit einem Satz war er unter der MG-Bediensung mit einem zweiten Sprung geriet er einem gerade abfeuerndem Granatwerfer fast ins Maul, setzte verzweifelt nochmals an und rollte sich in die Finsternis hinein. Um sein Leben robbend, entfernte er sich von den aufgeschreckten Sowjets, die bei der Schnelligkeit des Überfalls kaum erkannt haben mochten, was da, wie vom Himmel gefallen plötzlich zwischen sie gewirbelt und ebenso schnell wieder verschwunden war.

Außer Atem lag der Steirer auf der feindlichen Erde und überdachte seine Lage. Das Unternehmen war vorzeitig erkannt, er mußte zurück. Aber wohin? Wo verlief die deutsche Linie? In der Flucht hatte er mehrmals die Richtung gewechselt, war durch Gräben und Löcher gestolpert, zunächst war in dem Gedanken, sein Leben zu retten. Droben spielten die Leuchtkugeln hinüber und herüber. Aber die Fronten waren zu sehr ineinander verschoben und verzahnt, als daß der Obergefreite daraus hätte Klarheit über den Frontverlauf gewinnen können. Und was wußte er schon von eigenen und feindlichen Minenfeldern in diesem Abschnitt. Lange verharrete er ratlos. Dann scharrte er sich mit dem Gewehrstrumpf eine kleine Mulde, damit er nicht gleich beim ersten Licht vor allen Blicken freil im Gelände lag.

Als der Tag heraufkam, fand er ein Loch, das hinreichend Deckung bot. Jetzt wurde er gewahr, daß er sich weit innerhalb der feindlichen Linien befand. Im Ablauf der Stunden sah er den Feindverkehr sich vor Augen abwickeln, erkannte eine bisher unbeachtete Erhebung als Panzerkuppel, machte mehrere neue Bunker und Stellungen aus. Da erinnerte er sich wieder seines Auftrages, und obwohl er nicht wußte, ob er je würde zurückkehren können, kramte er einen Tintenstift aus der Tasche und schrieb mit aufgefuchter Spitze alle Wahrnehmungen auf seinen linken Unterarm. Darüber verging der Tag, ohne daß er sich vom Fleck rühren konnte.

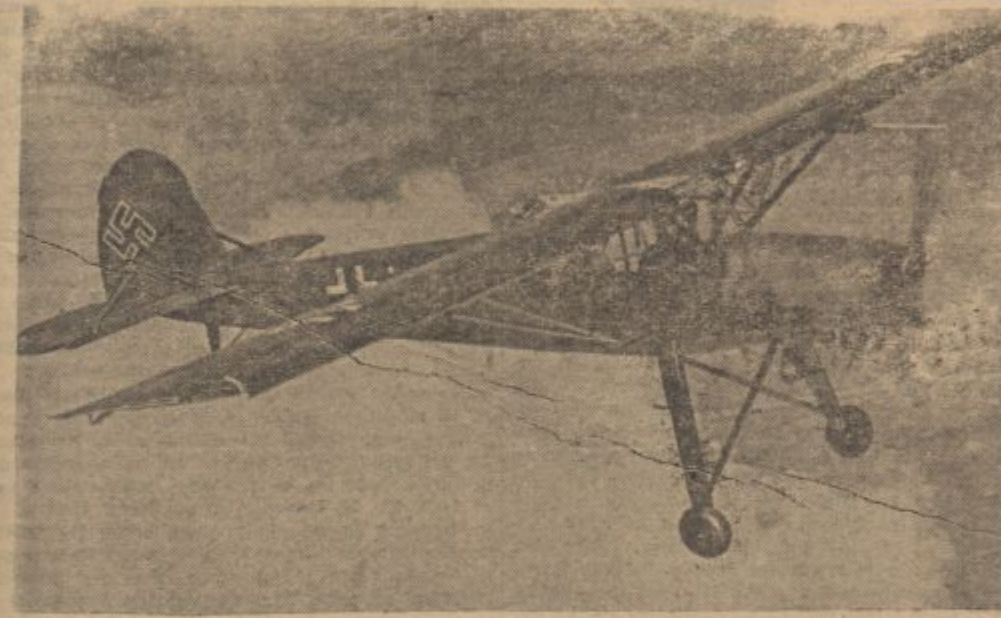
Sobald die Dunkelheit ausreichte, verließ er sein Loch und bewegte sich kriechend rückwärts. Irrendwahn hoffte er, wieder in die Nähe der deutschen Stellungen zu kommen. Doch bald war um ihn wieder nichts als undurchdringliche Nacht

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

Einsatzbesprechung zur Befreiung des Duce. Der Führer des Unternehmens SS-Sturmabteilung Skorzeny erhält von dem Kommandierenden General der Fallschirmtruppe, General der Flur Student, die letzte Anweisungen.

In einem »Fieseler-Storch« wird der Duce befreit. Das »Fieseler-Storch«-Flugzeug, im Kriege schon vielfältig bewährt, hat bei der Befreiung des Duce aus den Händen seiner Feinde die wichtige Rolle gespielt. Unter schwierigen Umständen landete ein »Fieseler-Storch« auf dem Bergmassiv der Abruzzi, auf dem der Duce eingekerkert war. Kriegsbr. v. Keme (Sch)

Flakfestung im Meer. Mitten im Kanal ragt aus der Tiefe des Meeres ein Insel wie ein Überrest aus grauem Mittelalter.

PK-Kriegsberichtler Kreuzer (Scherl) Er hat sich seinen Einzug in Europa anders gedacht.

PK-Kriegsberichtler Doege (AU — Sch)

Nach hartem Kampf. Nach der Zurückeroberung eines Dorfes an der Südfont, um das auf beiden Seiten hart und verbissen gekämpft wurde, gönnen sich die tapferen Grenadiere inmitten der Häusertrümmer eine wohlverdiente Ruhepause.

PK-Kriegsberichtler Bohm (Sch) Er hat sich seinen Einzug in Europa anders gedacht.

Ein amerikanischer Soldat, der in den Umkleen um Salerno in deutsche Gefangenschaft kam, wußte von der zermürbenden Wirkung des deutschen Feuers auf die Stellungen der anglo-amerikanischen Truppen Schweres zu berichten.

Prof. Dr. einer von den 10 legenden Bulgariens, die Selbsterlöschung bis zur Mündigkeit des Zaren Simski bezogen.

(Schäfflerdienst.)

XYZ-PK-Kriegsberichtler Melsinger (AU — Sch) Hinkreuzträger Kapitän zur See Enzo Grossi beim Oberbefehlshaber der Kriegsmarine, Großadmiral Dönitz.

Der erfolgreiche italienische U-Boot-Kommandant und Ritterkreuzträger, Führer der italienischen U-Boote im Atlantik, stellte sich und die ihm unterstellten Verbände dem Oberbefehlshaber der deutschen Kriegsmarine zur Verfügung.

Die deutschen Gegenmaßnahmen zum Verrat Badoglio.

In den frühen Morgenstunden des 11. Septembers rückten Verbände der Leibstandarte ohne Zwischenfall in Mailand ein.

und das Irrlichterspiel der Leuchtsignale. Am Ende hatte er jedes Gefühl für die Richtung verloren und fürchtete, im Kreis herumgetappt zu sein. Erschöpft ließ er sich in eine Bodenrinne sinken und beschloß, den neuen Tag abzuwarten.

Mit Hellwerden fand er sich immer noch im Feindbereich nahe einer Straße, auf der reger Verkehr herrschte. Von hier mußte er schnellstens verschwinden, wenn er nicht binnen kurzem entdeckt werden sollte. Dicht an die Erde gepreßt stahl er sich meter um Meter davon, bis er sich fürs erste sicher glauben durfte. Mittlerweile machte auch der Körper seine Ansprüche geltend. Zum Hunger gesellte sich Durst, der mit zunehmender Tageshitze immer peinlicher wurde. Er kaute Grasshalme und vermerkte weiter gewissenhaft alles, was er sah.

Im Dämmern machte sich der Gebirgsjäger wieder auf seinen gefährlichen Weg. Nachdem er zuvor angespannt die einzelnen Frontgeräusche belauscht hatte, legte er sorgfältig die Richtung fest und kam dann Wohl auch ein gutes Stück voran, bis ihn die Ermattung doch wieder zwang, sich einfach fallen zu lassen. Trotz der Nachtkälte mußte er sogar einige Stunden geschlafen haben, denn als er die Augen wieder auftrat, graute bereits der neue Morgen. Er war wieder im Land zwischen den Fronten, aber immer noch in unmittelbarer Feindnähe. Jetzt hielt es ihn nicht mehr am Fleck. Wenn er hier liegen bliebe, würde man ihn womöglich doch noch finden. Langsam, aber stetig zwang er den geschwächten Körper vorwärts. Immer noch führte er das unbrauchbare Gewehr mit sich. Oft war es ihm hinderlich, manchmal nützte er es als Stütze. Er ließ es nicht aus der Hand. Zuweilen ging ein Beben durch die heiße Erde. Splitter sangen nahe vorbei und über ihn senkte sich dröhnend und prasselnd eine erstickende Wolke. Aber die Einschläge gelten nicht ihm, dem Einsamen. Daß wußte er.

Oberhaupt hatte er es aufgegeben, über Leben, Sterben und Schicksal nachzudenken. Sein Denken kreiste allein noch um das Ziel, das er sich gesetzt hatte: der deutsche Graben. So geriet er abermals in die Nacht hinein, die vierte wohl, meinte er einmal, sich kurz besinnend. Das Verwärtskommen fiel immer schwerer. Ob er auf dem rechten Wege war, wußte er nicht. Aber er gönnte sich keinen Halt mehr. Aus einem Verschnaufen würde Schlaf werden. Stunden, die ein Leben wogen, würden zerrinnen. Davor fürchtete er sich jetzt. Eine Handbreite um die andere kroch er weiter, tat es schon ganz mechanisch und ohne Blick für die ohnehin im Schatten verschwindende Umgebung. Irgendwo riß er sich an Draht. Er achtete nicht darauf. Rief nicht jemand etwas? Da — wieder! Aber das war doch deutsch? Der Grabenposten forderte die Parole. Deutlich hörte der Jäger, wie noch ein anderer sprach. Aber mit zugeschnürter Kehle stieß er selbst Irgendetwas hervor, sinnloses Zeug wohl, das die in der Stellung aber überzeugte, daß kein Feind im Draht lag.

Wenig später fand sich der Zurückgekehrte in einem hellerleuchteten Bunker. Man brachte ihn zum Kommandeur, dem er noch Meldung erstattete über den erfüllten Auftrag und die Aufzeichnungen auf seinem Ärmel vorwies. Dann aber schlief er über der ersten Zigarette ein.

Roosevelts volivna propaganda. Roosevelt je naslovil nedavno na ameriški kongres poslance, ki niti z besedico ne omenja notranjih problemov Zedinjenih držav. Poslanica se bavi samo izključno z vprašanji vojskovanja. Doslej je izjavilo že 19 poslancev pripadnikov opozicijske republikanske stranke, da je poslanica »zgodaj volivna propaganda za bodoče predsedniške volitve«. Eden izmed senatorjev je izjavil, da Roosevelt omalovažuje domače zadeve in stavlja vojaške napote v ospredje zgolj zato, da bi se šel četrtil potrpel na predsedniški stolček.

Premogovne skrbi v Angliji. Tajnik angleške rudniške federacije Mr. Edwards je izjavil po poročilu londonske poročevalske službe, da ni bila oskrba Velike Britanije s premogom še nikdar tako žalostna kot sedaj. Ako se ne bo povečala produkcija, bo stala Anglija pred alternativo: Ali bo prezebovalo prebivalstvo ali pa bo pešala eskriba čet. Edwards je končno mnenja, da je treba v bodoče vsako stavko likvidirati na miren način.

Fašistična stranka na Kitajskem. Člani italijanske fašistične stranke v Pekingu so ustanovili začasni fašistični direktorij za reorganizacijo fašistične stranke na Kitajskem.

VINOGRADNIŠKI IN SADJARSKI KOTIČEK

Vrenje novega vina

Dokončni produkt vsake obsežnejše kulture vinških trt je vino. Vsa rentabilnost kulture in negovanja se koncentrira končno v vnovčenju vina. Neravna vina so v smislu besedila zakona prevreti sok iz grozdnih jagod. Proces vrenja in vpliva na vrenje je znanost zase. Našli bomo le malo vinogradnikov in kletarjev, ki bi imeli izven lokalne prakse še sliko razširjene teoretične izkušnje. Na kratko bode povedano, da je kvasna glivica kot povzročitelj po svoji rasi različna, mimo tega pa se razlikuje tudi po trsnih sortih in položaju vinograde. Iz teh razlik so vzgojili čisto kvasno glivo ter jo označili kot spezializirano kvasno raso. Tako služita na primer glivica Piesport ter Steiberg za prevrenje rizlinge, lokajska gliva za prevrenje šipona, gliva Chateau de Lafit za prevrenje belega burundca, klosterneuburška gliva za prevrenje mešanih sort, sulfita gliva za prevrenje preveč žveplanih moštov, šampanjska gliva za prevrenje itd.

Iz gornjega je razvidno, da ni vse eno, s kakšno raso glivic in groznim sokom operiramo ter da je treba tudi tu empirično-praktičnih izkušenj.

Sedaj v vojnem času, zlasti pa spričo lepega jesenskega vremena vzgojne posebnosti ne prihajajo tolikanj v poštev, ker sedaj ni časa za to, oblikovati grozdn sok tako, da bi bil sposoben za pomoževanje čistih kvasnih glivic.

Te delo bomo seveda prepustili naravi. Takozvane naravno vrenje bomo omogočili na najboljši način ter ga podpirali tam, kjer bi to bilo potrebno. Vsak vinogradnik lahko svojo lokalno kvasno glivico preizkusi že pred trgatvijo na ta način, da potrga najlepše, oziroma najbolj sladko in zrelo grozdje najmanj 14 dni pred trgatvijo ob lepem vremenu, ga nato stisne ter nato s pridobljenim nekoliko preostanim čistim sokom napolni svetle buteljke do vratu. Te buteljke je zamažiti s sterilno, čisto in vsakega vonja prosto vato, ki štiti mošt pred prahom, nesnago in mušicami. Skozi ta zamašek lahko odhaja ogljikova kislina in ni nikake eksplozijske nevarnosti, ker se pritisk v steklenici izenačuje avtomatski napram zunanjemu zraku.

To preizkusno vrenje naj se vrši v toplém prostoru (okrog 20 stopinj) najboljši v kaki kuhinji ali sobi, kjer lahko dnevno opazujemo potek vrenja. Po končanem glavnem vrenju se bodo kvasne glivice vsedle. Opažati bomo, da vre vsaka steklenica drugače ter da je tudi vsedlina na dnu v vsaki steklenici drugačne barve. Kjer izgledajo glivice kakor belo-rumen pesek pod čisto tekočino, imamo najboljše glivice. Kjer pa opažamo nad glivicami rumeno-rjavo sluz, je podan dokaz da je to že mešanica sluznih bakterijev in različnih povzročiteljev bolezni. Obenem bomo tudi poskusili prevreta vina. Steklenica, ki pokazuje najlepši vrelni buket, najboljšo aromo, in najčistejšo vsebino, vsebuje tudi najbolj popolno zavrelo vino. Tu se je izvršila nekaka izbira v malem in s to izbiro lahko pomagamo pri nadaljnjem postopku. Najboljšo steklenico pomnožimo 50kratno pri na novo prežanem soku. Z drugimi besedami: S steklenico tako empirično vzgojnih kvasnih glavic lahko oblikujemo vrenje v 50literskem sodu tako, da bo ta rasa kvasnih glivic v dotičnem sodu dominirala. Imamo torej majorizacijo naravnega vrenja v zaželjeni smeri. Ta način majorizacije uspeva s stoprocentno verjetnostjo, ako ta kvantum 50 litrov poprej steriliziramo v neželjni posodi tako, da segrejemo mošt na 60 do 70 stopinj. Na ta način steriliziran grozdn sok se mora shladiti na 20 stopinj in šele tedaj mu dodamo kvasne glivice. Vrenje mora pričeti najkasneje 24 ur po dodatku. Po treh nadaljnjih dneh lahko ta mošt, ko se nahaja v viharinem vrenju, dodamo vsem drugim moštom v kleti, ki se niso vreli ter jih tako prisilimo do vrenja. Na sto litrov svežega grozdnega mošta dodamo tri litre v vrenju se nahajajočega mošta s kvasnimi glivicami.

Navadni vinogradnik si bo hotel vsekakor to delo prihraniti. Pa tudi za takega praktika imamo še poseben recept. Važno je, opazovati vrenje v vsakem posameznem sodu ter pri tem ugotoviti, kateri sod najhitreje vre in pri tem razvija najčistejši vrelni buket. Te pojave lahko hitro kontroliramo s pomočjo električne žepne svetilke, s

katero posvetimo pri pilki v sod, ter s pomočjo preizkušnje mošta v kozarcu. Čim pridemo k sodu, ki ne vre pravilno, ga takoj »poživimo«, čim odčvamemo v najboljšem vrenju se nahajajočemu sodu kalnega mošta ter ga dodamo tri do pet litre na hektoliter dotičnemu »lenuhu«. Par dni pozneje bo vrel tudi ta mošt.

Pa še nekaj o kipelni vehti. Kdor ima take vehe, jih bo uporabil pri manjših sodih, ker s svojim cokotanjem prikazujejo pričetek vrenja. Po jakosti tega cokotanja prikazujejo tudi brzino vrenja. Predpogoj je, da so vehe tudi strokovno vpostavljen v pilko. V veliki praksi in spričo pomankanja pravih kipelnih veh zadostuje, če damo par trsnih listov na odprtino pilke ter postavimo nanj leseno pilko narobe, in sicer s široko bazo nad luknjo, tako da v slučaju prekipavanja pena ne nastane nikakršna nevarnost eksplozije. Da preprečimo prekipavanje moštov, mora biti tretjina vsebine soda prazna. To velja zlasti za velike sode, v katerih se mošt pri vrenju silno segreva ter nenadoma prehaja v viharno vrenje. Tudi tu lahko dnevno kontroliramo z električno žepno svetilko način tvorbe mehurjev, ki so čestokrat veliki kakor volovsko oko. Poleg te kontrole meramo merititi tudi temperaturo moštov. Recimo, da je imel mošt izpod preseže 15 stopinj Celzija. To temperaturo, vsebino sladkorja in kisline označujemo s kredo na sodu. Po treh dneh zopet merimo temperaturo. Če se je zvišala od 15 do 18 stopinj, je podan dokaz, da so vrelni organi v svojem delovanju. Pri velikih sodih se bo temperatura dnevno stopnjevala ter lahko doseže 25 stopinj ob viharinem vrenju, nakar bo temperatura padala. Ta slika temperature, redno zabeležena s kredo na sodu, daje jasno sliko o poteku vrenja kakor si ustvari zdravnik sliko o poteku bolezni pri svojem pacientu.

Mošte, ki nečje vreli in ki ne kažejo nikakega zviševanja temperature, bomo prisilili k vrenju takole: Odvzeli jim bomo del mošta ter ga v velikih kotlih segreli na 60 do 70 stopinj. Na ta način segreti mošt bomo vlivali s pomočjo gumijevе cevi na dno soda, dodali še bomo nekaj prvovrstno v vrenju se nahajajočega mošta in tako bo začel mošt zlasti v mrzli jeseni najbolje vreli.

GOSPODARSKE VESTI

× Vinogradniki, oddajte tudi grozdje direktno nosečih trt! Letošnja sadna letina na Stajerskem je izpadla tako, da ni dovolj sladkega mošta iz jabolk. Vojska, lacareti, deca in bolniki pa potrebujejo tekoče sadje. Za izdelovanje sadnih sokov se bo letos uporabilo tudi grozdje hibrid (direktno nosečih trt kakor šmarnice, izabele, klin-tona itd.). Kmetovalci naj radi tega oddajo svoje grozdje od hibrid po možnosti pri prvem oddajališču za sadje in sočivje, kjer se plačuje 50 pfenigov za kilogram. Na ta način bodo dobro vnovčili svoj pridelek. Kakor znano, se sme vino iz grozolja direktno nosečih trt uporabiti samo kot domačo pijačo. V ostalem se ga sme v svrhu industrijskega predelovanja oddajati samo predvidenim oddajališčem. Tako vino se ne sme oddajati kot vino in se ga tudi ne sme mešati s plemenitimi vini. Taka primes takega vina plemenit vinom se lahko dokaže tudi v najmanjših količinah. V takem slučaju sledi zaplemba potrjenega vina. Zaboje za grozdje od direktno nosečih trt daje na razpolago dotično oddajališče. Grozdje je spraviti takoj po trgatvi v svežem stanju na oddajališče.

× O oddaji hmelja na Spodnjem Stajerskem. V uradnem listu šefa civilne uprave na Spodnjem Stajerskem, je izšlo določilo, ki se med drugim glasi: »V svrhu zagotovitve oddaje pridelka spodnještajerskega hmelja iz leta 1943, smejo pridelovalci istege pridelati samo tvrdki Deutsche Hopfenverkehrs-gesellschaft m. b. H., Berlin. Hmelj je oddajati po navodilih imenovane družbe pri tvrdki Hopfenlagerhaus-gesellschaft m. b. H., Sachsenfeld

× Finska izvažá granit. Finska je lansko leto

Čim je mimo viharne vrenje, kar se lahko zgodi že po štirih ali petih dneh, je treba te sode takoj dopolniti z zavretim moštom, oziroma vinom. Te je velike važnosti zlasti pri veliki posodi, kjer smo pustili radi vrenja tretjino soda praznega. Če pa ne moremo doliti, bomo pretočili v manjše sode. Dobro prevreta vina se prično čistiti najdalje po treh tednih. Taka vina, ki ne proizvajajo več ali vsaj ne mnogo ogljikove kisline, napolnimo decela, tako da lahko s prostom občutimo mokrete. Vseled pojenjanja temperature vina in vsled odhajanja prekomerne ogljikove kisline se zmanjšuje kvantum vina dnevno in tako je treba vsakih 14 dni pregledati sode radi dopolnjevanja. Pri tem načinu postopka bomo dobili lepa, čista in zdrava vina. Nikakor pa ne smemo dopoljevati s kalnim ali sladkim moštom. Radi izenačenja pritiska v sodu pilke ne smemo nikdar trčno ali celo s kladivom zabiti v sod. To bi motilo čiščenje vina. Važno je, da je pilka čista in brez vsakega duha. Periodično je treba pilko umivati z vrelo sodo, da odpravimo plesen, osetne bakterije, ostanke mušic itd. Zelo stare pilke je treba zavreči, zlasti če so že preperete.

Najboljša vrelna temperatura se nahaja med 15 in 18 stopinj Celzija. V svrhu pravilne kontrole vrelnе temperature privedemo sobni termometer na primerno dolgo palico, ki jo obesimo deset minut v sed. Če se povzpne temperatura na 20 in celo do 30 stopinj, je kvaliteta vina v resni nevarnosti. Če imamo posodo, bomo tak mošt takoj pretočili v drug zažveplen sod. Potom pretočnja zmanjšamo temperaturo. Ako pa pretočenje mošta ni mogoče, dodamo deset do osemnajet gramov kaliummetabesulfida na sto litrov primerne krizi, in sicer že pri temperaturi 25 stopinj, da mošt ne odvre in da ne dobimo nearomatičnega alkoholnega produkta z odvratnim okusom. Same v tem slučaju je preprečenje vrenja v pravilni dozaciji na mestu.

Imamo še pa tudi drugo in boljše sredstvo. Tako visoko segrete mošte pretočimo v manjše sode. V moji kletarski praksi sem pustil mošte v velikih sodih zaiti v popolno vrenje, nato pa sem jih takoj pretočil v manjšo posodo. V velik sod je prišel zopet sveži mošt in tako sem imel tri do štiri tedne po trgatvi lepo zavretega vina, ki se se povsem sama očistila. Ta vina niso potrebovala niti lepšanja in niti filtracije ter so jih najboljši poznavalci vin kvalificirali kot najboljša kvaliteta vina. Sortirani čisti kvalitetni mošti povravajo najboljše v sodih po 600 do 1000 litrov vsebine. Šele po končanem vrenju lahko mošt združimo v velikih sodih, nikakor pa ne v cementnih sodih. Visoko kvalitetna sorta vina naj se po možnosti pretoči vedno v prvotni lastni sod.

F. R.

izvozila za 20,7 milijonov finskih mark granita. Letos je ta izvoz ogromno narasel in je granitna industrija zaposlena izključno za eksport. Pred vojno so Finci izvozili za 40 milijonov finskih mark granita.

× Nova nahajališča rjavega premoga. Nedavno odkrita nahajališča rjavega premoga na Danskem, ki se nahajajo blizu mesta Søby, vsebujejo po ugotovitvah strokovnjakov nad deset milijonov ton premoga. Gre torej za nahajališča, ki so najbolj bogata na Danskem.

× Pridelek bombaža v Turčiji. V Turčiji se letos v južnem delu Anatolije pridelovali bombaži na 21.000 ha zemlji. To je napram lanskemu letu za 28 tisoč ha manjša ploskev. Pridelek znaša 209.600 bal domače vrste. Lanski pridelek je znašal 24.300 bal več.

× Banata spravljajo koruzo. V srbskem delu Banata so nedavno začeli spravljati koruzo. Svoje vreme avgusta meseca je kakovost nekoliko prizadelo, kljub temu pa upajo, da bo vsak oval vrget 16 stotov koruze.

× Oddaja mleka na Hrvatskem. Hrvatski gospodarski minister je izdal odredbo, da se kmetovalcem, ki oddajajo mleko državnim mlekarškim centralam, ne bo nasilnim potom odkupovale krme.

× Slovaška pričakuje dober pridelek krompirja. Zveza slovaških tovarn špirta je dobila povelje, da je stanje krompirjevih nstv povsod dober in deloma celo prav dobro.

× Slovaška kupuje švicarsko plemenito živino. Neka slovaška nakupovalna komisija je odpotovala v Švico, da bo na jesenskih sejmih v Thurn in Ostermündingenu nakupila plemenite bike in telice simentalke pasme.

× Stanje slovaških hranilnic. Razvoj slovaških hranilnic v minulemu letu je bil zadovoljiv. Za velja za vlogo in za posojila.

UMNI KMETOVALEC

Koruzo bomo brali, zvečer pa kožuhali . . .

Razen vinake trte ni pri nas na Spodnjem Stajerskem nobene druge rastline, katere pridelek bi spravljali naši kmečki ljudje z večjim veseljem, kot vlada pri bratvi koruze, ki jo mnogokje tudi turščica, drugod spet »debelaca« in Boq vé kako še drugače nazivajo.

Pa se tudi ne smemo čuditi, če naši ljudje pogaajo na žetev koruze toliko važnosti. Saj je vendar koruza v pretežnem delu naše dežele najvažnejši kmetijski pridelek. In posebno v revnejših kmečkih in viničarskih domovih je od tega, kako koruza obrodi, odvisno, da-li bo imela družinica čez zimo dovolj koruznega kruha in dovolj koruznih žgancev, ki so enako dobri za sajtrk, kakor tudi za južino in še za večerjo — samo, da bi jih bilo dovolj!

Koruzo pridelujejo naši kmetovalci že dolga desetletja, a letos je bilo nasajene še prav posebno veliko. Ponekod v toplejših legah je že zrela, posebno zgodnejše sorte; drugod, kjer je zemlja bolj težka in podnebje hladnejše, šele načinja zoreti. Ne bo odveč, če podamo na tem mestu danes nekoliko navodil in pripomb k spravljaju koruze in za uporabo zrnja, kakor tudi ostalih delov koruzne rastline.

1. Kdaj bomo koruzo brali?

Koruzo zori precej neenakomerno, nekateri storži prej, drugi pozneje, a celo na enem in istem storžu je zrnje na spodnjem, debelejšem delu storža prej zrelo kot na koncu storža. V sled tega smo včasih, ko je bilo delavnih moči na pretek, koruzo navadno postopoma spravljali, to je, najprej spodbrali zrele storže in čez čas šele spravili glavni pridelek.

Letos nam delovnih moči primanjkuje. Zato bomo spodbiranje koruznih storžev brez škode opustili. Koruza ima namreč — za razliko od vseh drugih kmetijskih rastlin — to dobro lastnost, da ostane brez škode na polju še dalje časa potem, ko je dozorela, to je, ko je listje orumenelo in se je začela kožuhovina sušiti, in zrnje postalo trdo.

In vprav dejstvo, da je pri koruzi zrnje pokrito in zavarovano pred vrnanami in drugimi škodljivci s kožuhovino, nam omogoča, da smemo spravljaje koruznega pridelka odložiti, ako nam primanjkuje časa, oziroma delovnih moči.

Zato bomo letos gledali, da bomo pravočasno spravili predvsem vsa ona dela, kjer je odlaganje nemoženo, koruzo pa bomo spravljali, kadar nam bo dopuščal čas. Seveda je odlaganje mogoče samo v primeru, če ne bomo na koruzišče sejali letošnjo jesen rži. Rž se namreč, kot vemo, izrašča samo v jeseni, zato jo je treba sejati zgodaj. Ječmen in pšenico pa na koruzišče — kakor za vsako drugo okopavino — lahko pozno sejemo.

Odlaganje s spravljajem koruze ima vendarle eno slabo stran: Krmna vrednost koruznice, to je koruznih stebel in listja, namreč z vsakim dnem, ko jo pustimo dalje na njivi, pada. Mnogi strokovnjaki trdijo, da je krmna vrednost koruznice, ako jo spravimo takoj, ko storži dozore, enaka krmilni vrednosti sena; če pa pustimo koruznico še en teden dalje na polju, je krmilna vrednost komaj še enaka krmilni vrednosti ovsene slame — a sčasoma postane koruznica, če jo predolgo pustimo na njivi, popolnoma brez vsake hranilne vrednosti in je uporabna samo še za nastilj.

2. Kako?

V raznih okoliših spravljajo pridelke koruze na različne načine, ki imajo vsi deloma dobre, deloma slabe strani.

Ponekod na primer, porežejo stebila koruznih rastlin tik nad storži, čim koruza začne nagibati k zoritvi. Porezane gorje dele stebel pokrmijo sveže, ali pa jih ensilirajo. V obeh primerih se krmna vrednost koruznice najbolje izkoristi. Nasprotno pa je jasno, da trpi pridelek zrnja za količini in za kakovosti, ako požanjemo še zeleno listje.

Vsekakor je spravljaje storžev pri predhodno zbiti koruzi najlažje. Z vozom peljemo enostavno čez njivo in sproti lomimo storže, a preostala stebila požanjemo ali pa porujemo pozneje, za nastilj.

Drugi način spravljaja koruze je sledeči: V primernih presledkih požanjemo tik pri tleh tri do štiri vrste koruze — toliko na široko, da lahko

pelje naložen voz skózi nastalo vrzel. Nato peljemo zaprežen voz počasi skózi to preseko, a od obeh strani donasamo s košarami k vozu storže, ki jih sproti lomimo od stoječe koruze. V tem primeru ločimo torej storže od koruze že na njivi in jih zvozimo takoj na mesto, kjer bomo kožuhali. Koruznico pa požanjemo posebej, povežemo in odpeljemo k silažni jami, ako jo mislimo ensilirati, ali pa jo požeto pustimo par dni ležati na njivi, da se posuši.

Dobra stran tega načina spravljaja koruze je v tem, da lahko vso koruznico uporabimo za krmno, bodisi ensilirano, bodisi posušeno. Pač pa je bratev in nošenje storžev v košarah na voz precej težavno in zamudno delo.

Tretji način spravljaja koruze pa je: Cele koruzne rastline s storži vred, požanjemo in zvo-

PK-Kriegsberichtler Henisch (Añ — Sch)

Sowjetisches Scharfschützennest wird unschädlich gemacht.

Im Schutze des hohen Schilfes konnte sich der Spähtrupp an eine seichte Stelle des Flusses heranarbeiten. Während nun drei Grenadiere das Wasser durchqueren, übernimmt der vierte den Feuerschutz.

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezat!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

38. Stunde.

Lösung der Aufgabe:

1. Die Mutter war auf jede einzelne Marille eifersüchtig. 2. Es war bereits beschlossen, daß die Früchte mit ganz besonderer Sorgfalt eingelegt würden. 3. Die Mutter ließ die Marillen noch einige Tage am Baume, damit sie noch schmackhafter und goldiger würden. 4. Die »Grüne Natter« bemerkte, daß es ein Zeichen besonderen Heldentums sei, die eigenen Marillen zu stehlen. 5. Sie schleppten die Beute in ihr Lager im Walde.

Muster eines regelmäßigen Zeitwortes.

Indikativ Gegenwart.

ich liebe — ljubim
du liebst — ljubis
er liebt — ljubi
wir lieben — ljubimo
ihr liebt — ljubite
sie lieben — ljubijo

Konjunktiv.

ich liebe — da ljubim
du liebst — da ljubis
er liebt — da ljubi
wir lieben — da ljubimo
ihr liebt — da ljubite
sie lieben — da ljubijo

Indikativ Mitvergangenheit.

ich liebte — ljubil sem
du liebtest — ljubil si
er liebte — ljubil je
wir liebten — ljubili smo
ihr liebtet — ljubili ste
sie liebten — ljubili so

Indikativ Vergangenheit.

ich habe geliebt — (vz)ljubil sem
du hast geliebt — (vz)ljubil si
er hat geliebt — (vz)ljubil je
wir haben geliebt — (vz)ljubili smo
ihr habt geliebt — (vz)ljubili ste
sie haben geliebt — (vz)ljubili so

Konjunktiv Vergangenheit.

ich habe geliebt — ljubil bi (da sem (vz)ljubil)
du habest geliebt — ljubil bi (da si (vz)ljubil)
er habe geliebt — ljubil bi (da je (vz)ljubil)
wir haben geliebt — ljubil bi (da smo (vz)ljubili)
sie haben geliebt — ljubil bi (da so (vz)ljubili)

Indikativ Vorvergangenheit.

ich hatte geliebt — (vz)ljubil sem bil
du hattest geliebt — (vz)ljubil si bil
er hatte geliebt — (vz)ljubil je bil
wir hatten geliebt — (vz)ljubili smo bili
ihr hattet geliebt — (vz)ljubili ste bili
sie hatten geliebt — (vz)ljubili so bili

zimo kamorkoli pod streho, kjer potem storže obtrgamo. Ta poslednji način ima predvsem to dobro stran, da smo s spravljajem hitro gotovi in je zato posebno priporočljiv, če je vreme ob času spravljaja nestalno. Slaba stran pa je v tem, da je treba z obtrgavanjem storžev pobiteti, kajti če leži sveže požeta koruza na kupu več kot dva dni, je nevarnost, da se začne preveč segrevati in se ne samo koruznica, marveč tudi zrnje lahko pokvari.

Bodisi, da spravljamo koruzo na ta ali oni način, vedno moramo paziti, da koruzne storže pravilno lomimo od stebel. In sicer moramo uporabljati pri tem delu obe roki. Medtem, ko z eno roko pritisnemo vrh storža navzdol, moramo z drugo roko spodnji del storža, pravzaprav pecelj, stisniti k stebelu. Pri takem postopanju se koruzni storž navadno odlomi tako, da ostane le malo, ali nič pecelja zraven, kar je iz več razlogov koristno: Predvsem zato, ker nam ni treba nositi tisočev in tisočev peceljev brez potrebe na voz. Nadalje ostane pri tem načinu navadno večji del vrhnjih listov kožuhovine pri pecelju, tako da je kožuhanje mnogo lažje.

3. »Vabimo na kožuhanje!«

Kožuhanje koruze je že od nekaj največji praznik za kmečko mladino. Že v mirnih časih so se k temu delu zbirali navadno zvečer. Še bolj je to priporočljivo sedaj, ko v sled pomanjkanja delovnih moči podnevi skoraj ni mogoče najti časa za to delo. Vsekakor pa ne smemo s kožuhanjem ali »ličkanjem«, kakor tudi po nekod pravijo, predolgo odlašati, ker se sicer na kupu ležeci storži začnejo segrevati in trpi pri tem tudi kakovost zrnja.

Na nekaj moramo opozoriti, kar včasih ni bilo navadno: Notranjo belo kožuhovino shranjujmo posebej, jo lepo posušimo in shranimo na pred vlago zavarovanem mestu, ker jo bomo lahko drago prodali. Istotako bomo shranili in prodali tudi one kožuhovinaste liste, ki jih zaenkrat puščamo na storžih, ako imamo navado, sušiti koruzne storže obešene sparoma na drogah.

In še na nekaj ne smemo pozabiti pri kožuhanju: Da moramo devati največje, najbolj do konca dodelane storže pesebej — za seme za prihodnje leto! Pravzaprav bi morali že na njivi storže za seme odbirati, in sicer od rastlin, ki so obrodirle po tri, ali vsaj po dva storža. Kdor ima čas, da lahko to važno delo že na njivi opravi, mu zelo priporočamo! Ako mu to ni mogoče, naj ne pozabi vsaj pri kožuhanju, da je pridelek koruze — kakor vsake kmetijske rastline — odvisen v največji meri od posedovanih lastnosti, to je od semen. Vsekakor moramo shraniti za seme nekaj več storžev, kot bomo semenske koruze doma potrebovali, kajti gotovo je nekaj sosedov, ki bi si morda želeli dobiti boljšega koruznega semena.

4. Kje bomo koruzo sušili?

V večini naših krajev je navada sušiti koruzo, zvezano v pare, obešeno bodisi v kakem podstrešju, li pa pod nastreškom hiše.

Ta način sušenja koruznih storžev ni napačen, vendar je mogoče le pri kmečkih gospodarjih, ki pridelujejo sorazmerno majhne količine koruze.

Vsekakor je predpogoj, da je prostor, kjer koruzne storže sušimo, dovolj zračen. Ako je ležala koruza, preden smo jo okožuhali, predolgo na kupu, se storži radi trgajo in padajo na tla.

Kdor prideluje koruzo v večjem obsegu, stori bolje, če si za sušenje koruznih storžev napravi posebno sušilnico, »koruznjak« (Maistrockengeüst, Maislagerhaus). Te sušilnice so navadno po 3 metre visoke, in znotraj 60 do 70 cm široke ter navadno iz letev zgrajene. Dolžina se ravna po potrebi, pri čemer moramo upoštevati, da lahko spravimo v vsak kubični meter sušilnične prostornine po približno 10 do 11 stotov koruznih storžev, kar odgovarja povprečnem pridelku na en četr hektarja oziroma pol orala (okoli 28 arov), ako računamo da daje koruza na en hektar povprečno 15 stotov zrnja, in da daje en stot svežih koruznih storžev približno pol stota znja. Ker pa daje koruza v dobrih letih tudi do 30 stotov pridelka, moramo pri določanju velikosti koruznjaka računati en kubični meter notranje prostornine za vsakih 15 arov posetve koruze.

Koruznjak mora stati na odprtem prostoru, da ga lahko veter preveva. Če koruznjak ni do vrha poln storžev, moramo po vrhu vreči nekaj slame, da dež ali celo sneg ne namaka storžev.

Razumljivo je, da smemo v koruznjak shranjevati samo storže, ki smo jim pečlje tikoma odločili in jih očistili vsake kožuhovine.

5. Kaj torej s koruznico početi.

Letos, ko je malo krme, moramo stremeti, da s koruznico zalogo krme povečamo. Zato bomo koruznico čimprej mogoče poželi. Kdor že ima silos, bo koruznico takoj zrezal in ensiliral, pomešano z razno drugo zeleno krmo in zelenimi ostanki okopavin. Kdor pa silosa nima, naj požeto koruznico postavi pokonci kamorkoli pod streho, da se posuši. A kdor nima primerne strehe, naj jo skuša posušiti na soncu, nato pa jo naj zloži na kup in ga pokrije s slamo.

Na noben način ne puščajmo koruznice stati čez zimo na njivi. Ker bi bilo to za gospodarja slabo spričevalo! Za koruzo je treba namreč na vsak način zemljo takoj jeseni preorati. Ako ne sejemo na ta prostor ozimnega žita, napravimo vsaj zimsko praho — samo, da izorjemo korenine koruznih rastlin na površje, da čez zimo razpadejo kepe prsti, ki jih koruzne korenine oklepajo, in ki bi nam bile sicer spomladi pri oranju in pripravljanju zemlje v veliko napoto in oviro.

6. S čim bomo koruzo robkali?

Koruzni storži se počasi sušijo, zato je koruza godna za luščenje ali robkanje šele pozno v jeseni. Vendar opozarjamo takoj, da koruzno zrnje niti takrat, ko so storži toliko osušeni, da se dajo robkati, ni dovolj suho za v shrambo ali pa za prodajo, marveč ga moramo še nadalje skrbno sušiti na zračnem prostoru v tanki plasti razgrnjenega, ali pa posušiti umetno, pri čemer seveda pa trpi kaljivost, tako da umetno sušenje za semensko blago ne pride v poštev.

Koruzo robkamo lahko na več načinov. Najbolj enostavno je, če drgnemo storž ob storž, kar pa je mogoče le, ako so storži prav suhi in če so bili dovolj dozoreli na njivi. Njivske zrelosti namreč pri koruzi ni mogoče nadomestiti z nobenim sušenjem!

Prav uspešen, a enostaven način robkanja koruze je sledeč: V klop ali v kako drugo desko zašlijemo skonca kuhinjski nož ali kako drugo nepreostro ploščnato železo. Na desko se vsedemo in robkamo ob to železo koruzne storže. Zrnje pada v podstavljeno posodo.

Razen tega imam tudi robkalnike ali robkalne stroje za koruzo (Maisrebler) različnih vrst in delazmožnosti. Medtem, ko na roke s pomočjo železa lahko narobkamo samo en stot zrnja na uro, ga moremo z majim robkalnikom narobkati v istem času okoli 3 stote, z velikimi stroji celo do 10 stotov na uro.

Kjer uporabljajo koruzo samo za krmo, uporabljajo stroje, ki drobijo (šrotajo) istočasno i zrnje i storže.

7. Koruza kot živilo in kot krmilo.

Zrnje koruze vsebuje sorazmerno zelo veliko toščje, ter je zato izredno redilno. Vendar je res, da je koruza mnogo težje prebavljiva, kot ostala žita, posebej za človeka.

Zaradi tega je dajati pri človeški prehrani prednost moki pšenice in rži pred koruzno. Pač pa je mogoče v posebnih tovarnah iz koruznega zrnja pridelati jedilno olje. Druge tovarne spet izdelujejo iz koruznega zrnja razne redilne praške za otroke in bolnike (n. pr.: Dextrapur, Maizena, Mondamin, Dextro-Energin itd.).

Ze iz povedanega je razvidna velika važnost za izdelovanje jedilnih olj in močnih hranil.

Enako važna pa je koruza tudi kot krmilo. Ker vsebuje mnogo toščje, se od koruze živali vseh vrst hitro debelijo. Vendar je spet res, da je n. pr. svinjska slanina slabše kakovosti, ako so bile svinje krmiljene s koruzo, kot pa, če smo jih krmili z ječmenom ali z ovsom. In v kolikor pride v poštev krmljenje konj, je znano, da so s koruzo krmljeni konji sicer lepo rejeni, vendar nimajo one moči in še manj one živahnosti, kot konji, ki jih krmimo z ovsom.

Oklic kmetijstvu k oddaji

perutnine za klanje

Mimolo jesen je kmetijstvo vzorno izpolnilo svoje moralno dolžnost ter se odzvalo mojemu pozivu k oddaji perutnine za ranjene in bolne vojake. Pri tem sem imel priložnost hvaležno ugotoviti, da je naše kmetijstvo imelo razumevanje in se je na celi črti zavedalo častne zadeve, da je našim častnim meščanom preskrbelo dodatno krepilno hrano.

Danes se zopet obračam na kmetijstvo, da odda tudi letos klavno perutnino za to svrhu določenim zbiralcem ali oddajalnicam.

Od naših kmetov, ki se zavedajo svojih dolžnosti in svoje časti, pričakujem, da stavijo od svojega celokupnega stanja perutnine tisto število na razpolago, ki predstavlja največjo količino.

Kakor lani, se bo tudi letos k zakonito določenim cenam izplačalo še dodatne nagrade.

Pri vsakem Ortbauernführer-inu leži seznam za vpis perutnine za klanje, v katerega obvezno vpišete perutninarji število in vrsto perutnine za oddajo.

Izvedbo zbirke perutnine za klanje sem prepustil Milch-, Fett-, Vieh- und Eierwirtschaftsverband-u, ki bo izdal nadaljnja navodila.

Preskrba naših, zdravja potrebnih vojakov ter delavcev obratovalne industrije in frontnih doznstnikov s perutnino mora biti tudi letos možna. Vsaka lastna korist mora pri tem ostati v ozadiu. Akcija mora podati zopet popoln uspeh.

Chef der Zivilverwaltung.

Der Beauftragte der Ernährung u. Landwirtschaft: Hainzl.

× Stanovanjske hiše prevažajo po znižanih tarifih. Zložljive stanovanjske hiše, ki jih v glavnem izdeluje Finska in izvažajo v države na jugovzhod Evrope, uživajo na ladjah, ki jih prevažajo po reki Donau, ugodnejše prevozne cene, kakor drugo blago. Večina teh pošiljk gre rečnim ladijskim potom.

× Protektorat je pomnožil pridelovanje oljaric. Odkar sta Češka in Moravska protektorat in je izostal vvoz masti in olja, je bilo kmetijstvo prisiljeno povečati pridelke oljaric. Z intenzivno gojitvijo oljaric se je zamašilo vrzeli, ki jih je povzročil ukinitelj vvoz masti, tako da je preskrba osigurana. V protektoratu gojijo vse vrste oljaric, ki tam uspevajo.

× Java poveča svojo produkcijo sladkorja. Japonska uprava na Javi namerava povečati industrijo sladkorja, ker je ta dežela že nekdeji bila velik in važen eksporter sladkorja.

Konjunktiv — Vorvergangenheit.

ich hätte geliebt — (vz)ljubil bi bil
du hättest geliebt — (vz)ljubil bi bil
er hätte geliebt — (vz)ljubil bi bil
wir hätten geliebt — (vz)ljubil bi bili
sie hätten geliebt — (vz)ljubil bi bili

Zukunft.

ich werde lieben — ljubil bom
du wirst lieben — ljubil boš
er wird lieben — ljubil bo
wir werden lieben — ljubili bomo
ihr werdet lieben — ljubili boste
sie werden lieben — ljubili bodo

Vorzeit.

ich werde geliebt haben — (vz)ljubil bom
du wirst geliebt haben — (vz)ljubil boš
er wird geliebt haben — (vz)ljubil bo
wir werden geliebt haben — (vz)ljubil bomo
ihr werdet geliebt haben — (vz)ljubil boste
sie werden geliebt haben — (vz)ljubil bodo

Bedingungsform (Konditional).

ich würde lieben — ljubil bi
du würdest lieben — ljubil bi
er würde lieben — ljubil bi
wir würden lieben — ljubili bi
ihr würdet lieben — ljubili bi
sie würden lieben — ljubili bi
ich würde geliebt haben — (vz)ljubil bi bil
du würdest geliebt haben — (vz)ljubil bi bil
er würde geliebt haben — (vz)ljubil bi bil
wir würden geliebt haben — (vz)ljubil bi bili
ihr würdet geliebt haben — (vz)ljubil bi bili
sie würden geliebt haben — (vz)ljubil bi bili

Befehlsform.

liebel — ljubil; liebet! (liebet!) — ljubite!
lieben wir! — ljubimo!; lieben Sie! — ljubite (Vz)

Nennform.

lieben — ljubiti; geliebt haben — da je (vz)ljubil

Mittelwörter.

liebend — ljubeč; geliebt — ljubim
geliebt haben — ljubil (vz)ljubil

Passivum (leidende Form).

Gegenwart.

ich werde geliebt — ljubijo me (ljubljen sem itd.)
du wirst geliebt — ljubijo te
er wird geliebt — ljubijo ga
wir werden geliebt — ljubijo nas
ihr werdet geliebt — ljubijo vas
sie werden geliebt — ljubijo jih

Mitvergangenheit.

ich wurde geliebt — ljubili so me (ljubljen sem bil itd.)
du wurdest geliebt — ljubili so te
er wurde geliebt — ljubili so ga
wir wurden geliebt — ljubili so nas
ihr wurdet geliebt — ljubili so vas
sie wurden geliebt — ljubili so jih

Vergangenheit.

ich bin geliebt worden — (vz)ljubil so me
du bist geliebt worden — (vz)ljubil so te
er ist geliebt worden — (vz)ljubil so ga
wir sind geliebt worden — (vz)ljubil so nas
ihr seid geliebt worden — (vz)ljubil so vas
sie sind geliebt worden — (vz)ljubil so jih

Vorvergangenheit.

ich war geliebt worden — (vz)ljubil so me bil
du warst geliebt worden — (vz)ljubil so te bil
er war geliebt worden — (vz)ljubil so ga bil
wir waren geliebt worden — (vz)ljubil so nas bil
ihr wart geliebt worden — (vz)ljubil so vas bil
sie waren geliebt worden — (vz)ljubil so jih bil

Zukunft.

ich werde geliebt werden — ljubil me bodo (ljubljen bom itd.)
du wirst geliebt werden — ljubil te bodo
er wird geliebt werden — ljubil ga bodo
wir werden geliebt werden — ljubil nas bodo
ihr werdet geliebt werden — ljubil vas bodo
sie werden geliebt werden — ljubil jih bodo

Vorzeit.

ich werde geliebt worden sein — (vz)ljubil me bodo
du wirst geliebt worden sein — (vz)ljubil te bodo
er wird geliebt worden sein — (vz)ljubil ga bodo
wir werden geliebt worden sein — (vz)ljubil nas bodo
ihr werdet geliebt worden sein — (vz)ljubil vas bodo
sie werden geliebt worden sein — (vz)ljubil jih bodo

Bedingungsform (Konditional).

ich würde geliebt werden — ljubil bi me
du würdest geliebt werden — ljubil bi te
er würde geliebt werden — ljubil bi ga
wir würden geliebt werden — ljubili bi nas
ihr würdet geliebt werden — ljubili bi vas
sie würden geliebt werden — ljubili bi jih

MALE VESTI

* Visoko odlikovanje dveh zaslužnih mož. Führer je podelil Viteški križec in Križu za vojne zasluge prometnemu ministru inž. Dormüllerju in državnemu tajniku inž. Ganzenmüllerju v znak priznanja za velike zasluge, ki sta si jih stekla za dvig nemškega prometa s posebnim osmom za vojne obremenitve. Führer je obenem s tem odlikovanjem počastil milijone nemških železničarjev, ki s svojim neumornim delom in požrtvovalnostjo vzdržujejo promet Evrope na tako vzor- ni višini.

* Novi grobovi v gajih spodnještajerskih junakov. Dne 21. avgusta je na vzhodnem bojišču padel junaško smrti grenadir Ladislaus Bisiak iz Marburg-a. Njegovo smrt obkokujejo starši ter dva brata in dve sestri. — Komaj devetnajstleten je dne 20. avgusta našel junaško smrt za svojo domovino Anton Ladinek, ki je kot grenadir stal v bojih južno od Harkova. Mlad junak je bil doma iz Schmelzberg-a. Južno od Leningrada je irtvoval svoje mlado življenje Franz Zwetko iz Oberpulsgaua. Zwetko je bil Gefreiter v neki Panzer-Infanterie-Kompani-ji. Dne 3. septembra je sovražna krogla končala devetnajstletno življenje grenadirja Antona Löschnigg-a iz Rantschen-a pri Frauheim-u. — Dva dni pred Löschnigg-om je našel junaško smrt grenadir Franz Lenz iz Marburg-a. — Družina Ferdinand in Larica Motnikar v Edlingen-u je pa dne 25. avgusta izgubila svojega sina Raffaella Motnikar, ki je služil kot Gefreiter v nekem Gebirgsjäger-Regiment-u ter padel kot junak v bojih na vzhodni fronti.

* Taborišča za zdravstveno službo. Mladinska organizacija Deutsche Jugend v organizaciji Steirischer Heimatbund vzdržuje v Luisenhof-u v Rohitsch-Sauerbrunn-u taborišča za zdravstveno službo, ki pod vodstvom zdravnice šolajo spodnještajerska dekleta za sanitetno službo, in sicer za prvo pomoč. Od konca avgusta se nahaja v taborišču 27 deklet iz Banna Cilli. Razen strokovnega pouka se polaga tudi važnost na sport in petje.

* Ljudsko gibanje v Marburg-u. V prvi polovici avgusta je bilo Standesamt-u prijavljenih: 92 rojstev (zadnjič 98), od teh 46 dečkov (zadnjič 50) in 46 deklic (zadnjič 48); 56 smrtnih slučajev (zadnjič 54), od teh 32 moških (zadnjič 33) in 24 žensk (zadnjič 21). Na Standesamt-u je bilo sklenjenih porok 26 (zadnjič 31).

* Smrtna kosa. V Cilli-ju je preminula v 62. letu svoje starosti hotelska vdova Franziska Schnerer. — V Pettau-u sta za vedno zatisnili oči lekarniška vdova Emma Behrbalk roj. Strohmayer in zasebnica Betty Slawitsch, roj. Tramm. — K večnemu počitku so položili v Erlachstein-u 79-letnega zdravnika v pokoju, dr. Josef Rakesch-a

in v Trifail-u 77letnega nastavjenca B.-D.-Süd, Karl Gorlup-a. — V Marburgu so umrli: V Burggasse 60letna hišnica Lucie Adam; v Kärntnerstraße 50letna šivilja Theresia Beneditschitsch; v Preglgasse 15letni Franz Koren; v Burggasse 64letni mizarški pomočnik Franz Ranner; v Gründlgasse 59letna zasebnica Maria Kramer; v Tauriskerstraße 79letni upokojenec Franz Kelbitsch; v Brundorf-u, Haydngasse, 48letna zasebnica Theresia Klantschitsch; v Graz-u zdravnikova hčerka, mala Olga Rostöcher iz Wielandgasse 6; v Kärntnerstraße hišni posestnik in žel. upokojenec Karl Nemestnik; v Brundorf-u hišni posestnik in žel. upok. Johann Gradischnik in žel. upokojenec Josef Nowak.

* Po 4. oktobru imamo zopet normalen čas. Vlada Reich-a je izdala odlok, po katerem se konča letni čas dne 4 oktobra ob 3. zjutraj. Takrat je vse ure porinili za eno uro nazaj.

* Za dopisniška pisma vojne pošte zadostuje ena zračno-poštna znamka. Vsa druga pisma v letalskem prometu, za vojno pošto do 10 gramov težine je pa frankirati z dvema letalsko-poštnima znamkama. Pri tem je paziti, da se v dopisniška pisma ne vliaga ničesar, kar bi težo povečalo.

* Tovarniške knjižnice v vojnem času. Organizacija Deutsche Arbeitsfront je imela leta 1942. v evidenci 14.581 ljudskih knjižnic. Te knjižnice se nahajajo po raznih večjih delavnicah in tovarnah, kjer so delavcem in nameščencem na razpolago. Prav pridno posegajo po knjigah rudarji, ki imajo svoja delovna mesta v oddaljenih rudnikih. Po statistiki so samo v enem rudniku lani mesečno izposodili rudarjem povprečno 3500 do 4000 knjig. Pri tem je zanimivo, da se bralci najbolj odločajo za knjige, ki so zabavnega značaja, medtem ko so na drugem mestu strokovne knjige, ki delavcem in nameščencem nudijo strokovno izobrazbo in izpopolnjevanje.

* Prodajanje žarnic olajšano. Prepoved žarnic, ki je veljala za letne mesece v pogledu prodajanja žarnic v maloprodaji in je z mesecem avgustom potekla, se ni podaljšala. Kljub temu pa ostane v veljavi nekaj ukrepov, ki tudi odslej urejujejo prodajo žarnic potrošnikom z ozirom na vojno gospodarstvo.

* Izredno debel krompir. Posestnica Gertrude Jeritsch v Rohitsch-Stahlberg-u je na svoji njivi med izredno lepim in debelim krompirjem izkopa gromolj, ki je tehtal 900 gramov. Pridelek Krompirja bo na Spodnjem Štajerskem tudi letos zadovoljiv.

* Nemški znanstveni zavod v Zagrebu. 23. t. m. so v Zagrebu svečano otvorili Nemški znanstveni zavod. Ravnateljem tega zavoda je bil imenovan prof. Adolf Walz iz München-a.

* Epidemija kolere v Hunanu. V kitajski pokrajini Hunan je izbruhnila te dni kolera. Poročilo o izbruhu epidemije je prispelo iz Čunqinga.

schwerer, denn fast in jeder Station kommen neue Briefe dazu. In Pettau wird der dorthin bestimmte Sack hinausgegeben, von einem Postangestellten übernommen und sofort zum Postamt gebracht. Hier werden die Briefe, Karten, Drucksachen, Zeitungen u. dgl. nach den einzelnen Zustellbezirken sortiert. Die Briefträger stellen noch am selben Tag die Post den Empfängern zu.

Wörter.

anmelden (etwas) — prijaviti
aufhängen — obesiti
ausheben (Briefe) — pobrati, pobirati (pisma)
Ausheber (m) — pobiralec, poštar
Aushebung (w) — pobiranje
Bestimmungsort (m) — naslovni kraj, določeni kraj
einwerfen, ich warf ein, ich habe eingeworfen (ein Geldstück) — vreči v (novec)
entwerten — razvrednotiti
ersichtlich — razvidno
Fernsprechanschluß (m) — telefonski priklop, telefonska zveza
Fernsprechstelle (w) — telefonska govorilnica
herausfallen — izpasti, ven pasti
hinausgeben (etwas) — izdati, izdajati (nekaj)
Hörer (Telefon) (m) — slušalo, slušalica
Lautzeichen (s) — znak
Leitung (Telefon) (w) — vod (telefonski vod)
melden (sich) — javiti (se)
sortieren — sortirati, razbirati
übernehmen (etwas) — prevzeti (nekaj)
Verbindung (w) — zveza
Wechsel (m) — menica
Zustellbezirk (m) — dostavno okrožje, dostavni okoliš

* Lepa gesta bolgarskih vrtnarjev. Bolgarski vrtnarji v Innsbruck-u in okolici so podarili Gauleiter-ju 5000 kg sočivja s prošnjo, naj razdeli to sočivje za oskrbo ranjenih vojakov po lacaretihi. Gauleiter se je zahvalil za ta dar, ki je znak tovariške povezanosti med Bolgari in nemškim narodom ter je odredil razdelitev sočivja med posamezne bolnišnice.

* Zavarovanje Italijanskega železniškega omrežja. List »Völkischer Beobachter« poroča, da so bili nemški železničarji istočasno z vojaškimi ukrepi v Italiji pripravljani za vpostavo na italijanskih železnicah. Se preje kakor se je izvedelo za izdajstvo Badoqlijeve klike, so nemški železniški pionirji in železniške čete odstranjevale škodo, ki so jo povzročali sovražni letalci na italijanskem železniškem omrežju. Požrtvovalnosti teh moštvev se je zahvaliti, da je bilo železniško omrežje kljub stalno rastoči rezerviranosti nekaterih italijanskih vojnih in železniških oblasti pred in po kapitulaciji Badoqlija v polnem obratu za preskrbo nemških čet. Že tretji dan po izdajstvu je zasedlo nemško osobje 2000 kilometrov železniškega omrežja. Po odstranitvi italijanskega osobja je bilo opaziti le čisto kratko prekinjenje. Nemški železničarji so delali nedolgo in dan tako, da so število vlakov, potrebnih za preskrbo nemških čet, v najkrajšem času bistveno pomnožili. Nemško vojno vodstvo je bilo na ta način rešeno velikih skrbi, ki so ga ogrožale v teku zadnjih tednov. Badoqliu vdani italijanski železničarji so namreč skušali zmanjšati odpor- nost nemških čet na ta način, da so množili težave dovoza.

* Film, ki prikazuje življenje in smrt kralja Borisa III. Bolgari so skupno z nemško filmsko produkcijo Ufa izdelali film o življenju kralja Borisa III. Film prikazuje kralja pri raznih priložnostih. Obenem prikazuje ta film tudi smrt in državni pogreb velikega kralja. Film so predvajali pretekli ponedeljek po vseh sofijskih kino-gledališčih.

* Novi znaki za motorna vozila Rdečega Križa. Prometni minister je izpopolnil uradne oznake motornih vozil. Medtem ko so doslej že vozila oborožene sile imele svoje znake, nadalje istotako tudi Reichsarbeitsdienst, organizacija Todt itd., bo odslej tudi Nemški Rdeči Križ dobil svoj znak, ki glasi RK.

* 2000 podjetij za prehranjevanje ljudi, ki so oddaljeni od svojega stanovanja. V svetovni vojni so v Nemčiji imeli komaj 528 tovarniških kuhinj. Danes prehranjujejo v Reich-u s pomočjo tovarniških in taboriščnih kuhinj 7,7 milijonov ljudi. Mesto Berlin ima 75 takih kuhinjskih podjetij, ki skrbijo za 80 tisoč oseb.

* Leseni sandali brez nabavnega listka. Po nekem razglasu urada Gemeinschaft Schuhe, ki je izšel dne 13. t. m., je rok za nakup lesenih sandal brez nabavnega listka podaljšan do 31. oktobra 1943.

* Nova lokomotiva. Na neki neelektrificirani železnici v Švici preizkušajo novo izdelano lokomotivo na plinsko-turbinski pogon. Ta svojevrstna lokomotiva je v stanju da vleče 300 ton pri 80 brežnosti in sicer z 80 km brzine. Njena največja brzina znaša 110 km na uro.

* Sneg in mraz, povzročitelja velike škode v Braziliji. Kakor poročajo iz Ria, je doletela Brazilijo nemala nesreča. Vsled več dni trajajočega mraza in snežnih zametov, so bile uničene plantaže kave zlasti v Sao Paulu in Parani. Mraz je uničil žetev, ki bi obsegala v spravljenem stanju tri milijone vreč kave. Teško prizadeta sta tudi krompir in paradizniki.

* 700 mrtvih v Nantesu. Zadnji anglo-ameriški gangsterski letalski napad na francosko mesto Nantes je zahteval doslej 700 mrtvih. Okrog 300 žrtev o pokopali preteklo nedeljo. Kakor poroča list »La France Socialiste«, so anglo-ameriški zločinci pobili v zadnjih 14 dneh nad 1100 oseb. Največ smrtnih žrtev beleži mesto Nantes, ki mu sledi Pariz.

* Traktorji na plinski pogon. V Franciji imajo zakon, po katerem je vsak kmet, ki drži traktorje, obvezan, da si nabavi plinski generator za pogon traktorja. Doslej je kmetijstvo v tej zadevi imelo še proste roke glede predelave.

* 650.000 oseb gladuje samo v indijski Bengaliji. Po najnovejših poročilih iz Indije gladuje v Bengaliji 650.000 oseb. V Punjabu je veliko pomankanje kmetijskih delavcev, ker so bili vsi mladi moški vpklicani v angleško vojsko. Vlada Punjaba je radi tega zahtevala, da takoj odpošljejo 500.000 delavcev v Punjab.

ich würde geliebt worden sein — ljubili bi me bili
du würdest geliebt worden sein — ljubili bi te bili
er würde geliebt worden sein — ljubili bi ga bili
wir würden geliebt worden sein — ljubili bi nas bili
Ihr würdet geliebt worden sein — ljubili bi vas bili
sie würden geliebt worden sein — ljubili bi jih bili

Konjunktiv Vorvergangenheit.

ich wäre geliebt worden — ljubili bi me bili
du wärest geliebt worden — ljubili bi te bili
er wäre geliebt worden — ljubili bi ga bili
wir wären geliebt worden — ljubili bi nas bili
Ihr wäret geliebt worden — ljubili bi vas bili
sie wären geliebt worden — ljubili bi jih bili

Nennform.

geliebt werden — ljubljen biti; geliebt worden sein — da sem bil (vz)ljubljen

Wie unsere Briefe reisen.

Nehmen wir an, ein Brief, der nach Pettau geschickt ist, wird in Klagenfurt in den Briefkasten geworfen. Der Brief wird von einem Angestellten der Reichspost zu der am Briefkasten ersichtlichen Zeit ausgegeben. Die Aushebung der Briefe erfolgt mehrmals täglich. Der Ausheber bringt die ganze Post zum Postamt. Dort werden die Marken gestempelt, das heißt entwertet, und die Briefe je nach ihrem Bestimmungsort in verschiedene Säcke geworfen. Der Brief nach Pettau wird in dem Sack »Pettau« geworfen, da größere Orte meist einen eigenen Sack für ihre Post haben. Vom Postamt werden die Säcke in den Postwagen getragen. Während der Fahrt werden die Säcke immer

* Tribuna se je podrla. V brazilskem mestu Sao Christobal se je preteklo nedeljo podrla na tamkajšnjem stadionu med nogometno tekmo velika tribuna. Več sto gledalcev je bilo pri tej priliki težko ranjenih.

* Umrli je angleški finančni minister. Kakor poroča agencija Reuter, je pretekli torek preminul angleški državni rizničar ali finančni minister Kingsley Wood.

* Začetek astronomske jeseni. S 23. septembrom se pričinja tudi astronomska ali koledarska jesen, ki traja do 23. decembra — torej dejansko že v globoko zimo. Začetek te jeseni je navadno zelo rad — muhast. Vreme se tudi širom sveta nahaja pod vplivom takozvanih ekvinočijskih vetrov, to je vetrov iz enakonočja. Mi, ki se nahajamo na meteorološko in klimatično prehodni črti, smemo posebno letos računati na mrzle spremembe in tudi vremenska iznenadenja.

* Kje je središče sveta? V pradavnih časih je malone ves sve, smatral zemljo za središče vsega, kar objame oko na zemlji in visoko nad njo. Zemlja da stoji kakor pribita trdno in vse drugo se giblje okoli nje ali pa, če tudi stoji, ji mora služiti. Tej veri so se uprli učenjaki, ampak prvi, ki ji je izpodmaknil napadno podlago, je bil — kakor vemo, veliki Kopernikus. Podrobneje zrušil jo je Galilej in svoje življenje na grmadi je dal za tak nauk Giordano Bruno. Zemlji je sledilo Sonce kot središče sveta. Pa tudi to novo vero je omajala novejša astronomija. Izračunali so, da je Sonce od pravega središča ozvezdja oddaljeno 2300 svetlobnih let. Prišel je holandski astronom Pannekoek na dan z dokazi iz svojih dolgoletnih opazovanj, da se nahaja središče vesoljnega sončnega sveta približno 700 parsekov od našega sončnega sistema. Parsek je astronomska enota, ki odgovarja 326 stvetlobnih let. Svetlobno leto pa je čas, ko svetloba z hitrostjo 298.000 km na sekundo preleti eno leto, torej: 9 bilijonov in 467.280 milijonov kilometrov. Ali pa lažje umljivo: razdalja Zemlje od Sonca znaša 150 milijonov kilometrov, to je daljava, ki jo napravi svetloba v 8 minutah in pol. Potemtakem je dozdevno središče vesoljnega sveta od Sonca oddaljeno kot rečeno 700 parsekov, to je 700 krat po tri in četrst svetlobnega leta. To središče si učeni Holandec predstavlja v ozvezdju Eporoqu.

ZANIMIVOSTI

ZIVALI V ZGODOVINI

Zgodovinsko znamenite pravljice imajo pred vsemi povesti to posebnost, da ostanejo večno časovno primerne in čim svežejše, tem bolj se ponavljajo. Tako se nam glede zgodovine Rima nudi baš v tem času, ko se toliko razpravlja o »večnem mestu«, ugodna prilika za osveženje pravljic o vplivu nekaterih živali na zgodovino Rima.

Volkulja kot pestunja ustanovitelj Rima.

Ko je svečnica Rhea Silvia porodila kar dvojčka se je ljudstvo nad tem porodom tako razba-

rilo, da je zahtevala smrt te matere. Svet starešin pa se je odločil za milejšo kazen: mati v ječo, otroka pa izpostaviti na reko Tiberio. Valovi so košarico z otrokoma zanesli proti obali, kjer se je košarica ujela ob veji figovega drevesa in tu ostala. In tu se začelna pravljica čudež: košarico opazi dobrosrčna volkulja in vzame otroka v svoje varstvo — dokler ju ne najde pastir, ki dvojčka (Rema in Romula) izroči v oskrbo svoji ženi. Ta ju je lepo vzgojila in ko sta odrasla, sta ustanovila mesto Rim (753 l. pred našim štetjem, ali okroglo pred 3000 leti). Tako je volkulja prišla v veliko čast pri Rimljanih.

Patrijotične Kapitolske gosi

Za volkuljo do posebne časti so prišle tudi Kapitolske gosi. Ko je galski vojskovodja Bren zavzel Rim, mu je kljuboval le še Kapitol (eden sedmerih gričev, na katerih je bilo zgrajeno mesto). V temni noči naj bi z nenadnim napadom presenetil rimsko posadko. Že se je drzen galski vojak spustil na visoko lestev; toda hoteč se dvigniti na obzidje, je s tem šumom prebudil gosi. Juninega svetlišča. Zagnale so s svojim gaganjem tak vrišč, da se je mahoma prebudila vsa posadka, ki je hrabro odvrnila nameravani vpad.

Neronova tigrica

Ime cesarja Nerona je še danes širom sveta znano. Baje še bolj ko po svojih grozodejstvih je postal znan po svoji tigrici Phoebe. Ko je imel cesar velike pojedine, mu je ležala ob nogah in pripravljena naskočiti vsakega, katerega ji je Neron s prestom pokazal. Nesrečnežu je kratkoma odtrgala glavo in jo vrгла pred Neronove noge.

Eine Rechnung, die nicht aufgeht

Wer eine starke Lampe durch zwei schwächere ersetzt, spart vielleicht Strom, braucht jedoch doppelt soviel OSRAM-Lampen. Auch zu ihrer Herstellung aber gehören Energie, Material und Arbeitskräfte. Deshalb: Strom und Lampen sparen!

OSRAM

Viel Licht für wenig Strom!

Prišla pa je v cesarjevo nemilost tudi njegova sužnja Aete, ker je sprejela krščansko vero. Obsojena je bila na izpostavitve pred divjimi rvermi v areni. Neron sam je odprl zlato kletko, v kateri se je nahajala tigrica. Vse je z napatostjo pričakovalo naskok tigrice na privezane sužnja. Toda tigrica se je krotko vlegla k nogam sužnja. In tedaj je množica spoznala — tako zaključuje pravljica — da je bila rver bolj usmiljena kot pa rimski cesar Neron.

Geschäftsverkehr

Acker oder Bauparzelle (4000 m²) in Marburg oder Umgebung dringend zu kaufen gesucht. A. Regorschek, Marburg-Drau, Bahngasse Nr. 6. 159-2

Zu verkaufen

Verkaufe verschiedene Fensterflügel, eine Glastür mit Beschlägen und Verglasung um 75 RM, sowie einen Auszugstisch, Nußholz, poliert, um 80 RM und eine Wäscherolle um 65 RM. — J. Putschko, Marburg-Drau, Triesterstraße 57. 154-3

Zu kaufen gesucht

Abfälle! Altpapier, Hadern, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg/Drau, Draugasse 5. 4

Offene Stellen

Vor Einstellung von Arbeitern müssen die Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes eingeholt werden.

1. Pferdeknecht wird aufgenommen bei Schunko Georg, Oberrotwein 20, Marburg/Drau. 101-6

Köchin dringend gesucht. Genehmigung liegt vor. Adresse in der »M. Z.«, Marburg-Drau. 149-6

Ältere Person zur Fütterung des Schweinebestandes wird gesucht. Anfragen bei Franz Roth, Rothwein Nr. 72. 153-6

Präulein oder junge Witwe wird als Haushälterin für in Frauenloses Haus gesucht. Anträge unter »Allein 7.« an die »M. Z.«, Marburg-Drau. 148-6

Dienstmädchen wird aufgenommen bei Kaufmann Murko, Marburg-Drau, Mellingerstraße 24. 147-6

Schuhmacherlehrling wird aufgenommen bei Franz Petek, Kärntnerstraße 9, Marburg-Drau. 146-6

Köchin gesucht. Angebote dringend an die »M. Z.« unter »W 60«. 145-6

Für eine kleine Landwirtschaft, Umgebung Cilli, wird gesucht ein Ehepaar. Adresse in der Geschäftsstelle der Marburger Zeitung Cilli. 127-6

Mädchen für alles für Gasthof wird aufgenommen. Anzufragen Pickern 29. 137-6

Hilfsarbeiter, welcher sich zum Facharbeiter bei mir ausbilden kann, wird aufgenommen. Koter, Marburg-Neudorf, Wuniggasse Nr. 14. 138-6

Selbständiger, tüchtiger Verkäufer oder Verkäuferin und Lehrjunge oder Lehrling wird sofort aufgenommen. Gemischtwarenhandlung Tschulk Ferdinand, Schwarzenbach, Mießtal. 155-6

Heirat

Zimmermannsvorarbeiter in mittleren Jahren, wünscht Bekanntschaft mit Fräulein oder Witwe vom Lande (auch mit Kind) zu Ehelichung. Angebot mit Lichtbild an die Verw. der »M. Z.«, Marburg/Drau, unter »Schöne Zukunft«. 93-12

Funde - Verluste

Vergangenen Samstag ging in Frauenberg bei Marburg ein Foto-Apparat verloren. Der eheliche Finder wird ersucht diesen bei Peter Logar in Frauenberg gegen Belohnung abzugeben. 156-11

Verschiedenes

Ich ersuche die Person, die am 17. d. M. am Nachmittag in Steinbrück-Sawe beim Ansteigen aus dem Zug Lase—Steinbrück-Sawe dem Regenschirm (Stockschirm) mitgenommen hat denselben sofort an die Adresse Gefängnisbau, Trifall, zu senden. 160-14

Gebrannter Kalk für Bau- und Düngezwecke
Kalkwerke Friedrich Weinberger, Edlingen
Untersteiermark 87

Zahn-Atelier
E. Hoppe, Cilli — Ringstrasse 13
staatlich geprüfter Dentist

ab 20. September 1943 wieder geöffnet

129

Hängt Ihr Herzenswunsch mit dem Besitz von viel Geld zusammen, dann spielen Sie jetzt mit in der
10 DEUTSCHEN REICHSLOTTERIE

Ziehung 1. Kl. 15. u. 16. Okt.

Wieder 480.000 Treifer mit über 102 Millionen RM Gewinne. Wählen Sie Ihre Glückszahl aus meinem Nummern-Angebot

762	11760	52564	282173
774	11803	58950	282205
1189	34934	192917	340957

Erwünschte Nummern anstreichen. Angebot ausschneiden und einsenden. Ich (Name und Adresse)

bestelle nebst Ziehungliste:

1/8 zu 3 RM	1/2 zu 12 RM
1/4 zu 6 RM	1 zu 24 RM

Falls vergriffen, bitte ähnliche Nr. Frisch gewagt ist halb gewonnen!

BRUNA STAATL. LOTTERIE-EINNAHME GRAZ, HERDENGASSE 1
Telephon 10-32. Ganztägig geöffnet

Tausche Besitz, 1 Joch, Weinparten, Obstparten, Acker, gutes Heus in Rainstal, Grabwiesen, neue Autohaltestelle, gegen Haus mit Garten in Marburg oder Umgebung, kann auch in Radkersburg oder dessen Umgebung sein. Angebote an Bombek Anton, Marburg a. d. Drau, Mellingerstraße Nr. 33 144-2

Obst- u. Traubenpresse zu verkaufen. Picken Nr. 29 139-3

Pferdekummet, Pferddecken, Sattel, Wagenutz zu verkaufen um 500.— RM. — Obran, Marburg, Drauweiler, Dammgasse 31 140-3

Zugsicheres Pferd wird gegen ein 100 kg schweres Schwein gewechselt. Anzutragen Unterreitwein 54 bei Marburg an der Drau 135-14

Jeder Betriebsführer soll das **Verordnungs- und Amtsblatt** des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark lesen. **Bezugspreis monatlich RM 1.25.** Bestellungen sind an die Geschäftsstelle des Verordnungs- und Amtsblattes Marburg/Drau Badgasse 6 zu richten

Straferkenntnis

Johann Koraschia, Inhaber der Firma »Sikro«, Maschinen und Werkzeuge in Marburg-Drau, Hindenburgstraße Nr. 10, Zweigniederlassung Leipzig, hat einen im Jahre 1923 gebauten landwirtschaftlichen Schlepper, der nurmehr einen Schrottwert von 370.— RM hat, zum Preise von 6750.— RM verkauft.

Koraschia wurde deshalb mit einer Geldstrafe von 4000 Reichsmark eventuell drei Monaten Haft, bestraft. Außerdem wurde ihm die Aufgabe erteilt, den unrechtmäßig erzielten Mehrerlös von 6380 RM an den Käufer, den er getäuscht hatte, zurückzuzahlen.

157

Der Polizeidirektor: Dr. WALLNER.

DER OBERBURGERMEISTER DER STADT MARBURG/DRAU Wirtschaftsamt — Kernstockgasse Nr. 2

A. Zl.: 727—77 Marburg, den 16. September 1943.
Betrifft: Zusatzselenkarten-Ausgabe.

Bekanntmachung

Die Kinderseifenkarten und die Bezugscheine für werdende Mütter sind ab Montag, den 20. September 1943 ohne Ausnahme nur noch bei den zuständigen Bezirksdienststellen (gilt auch für die neuerrichteten Bezirksdienststellen I und II) abzuholen

128

I. A. Tomaschütz, Stadtoberinspektor.

Staatliche Berufsfachschule für Korbflechterei in Pettau.

Zahl: 161

Betrifft: Nacheinschreibung.

Da in der Lehrwerkstätte der 1. Klasse noch verfügbare Plätze sind, werden im Laufe des Monats September d. J. noch Nacheinschreibungen von Schülern entgegengenommen. Aufnahmebedingungen: Vollendetes 14. Lebensjahr und Abgangszeugnis einer Volksschule. Nähere Auskünfte in der Schulkanzlei, Pettau, Herbergasse 3. 131

Pettau, den 17. September 1943.

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark

GZ:CDZ — IV KW Pe 3/29-1943 Graz, am 20. Sept. 1943.
Gegenstand: Petroleumbewirtschaftung

Im Winterhalbjahr 1943 werden auf die Petroleum-Bezugsberechtigungsscheine nachstehend genannte Monatsmengen abgegeben:

	L	Lb	K	H
im Oktober 1943	1	4	6	7
im November 1943	2	5	6	10
im Dezember 1943	2	5	6	10
im Jänner 1944	2	5	6	10
im Februar 1944	1	4	6	10
im März 1944	1	4	6	7

130

Im Auftrag: gez. Dr. Walten

Tieferschüttert geben wir hiemit die traurige Nachricht, daß unser geliebter Sohn

JOHANN DOMSCHEK

Gefreiter

am 21. August 1943 im blühenden Alter von 21 Jahren an der Ostfront gefallen ist.

Eichtal, im September 1943.

In tiefer Trauer: Johann und Antonia Domschek, Eltern; Gabriele, Schwester, und alle übrigen Verwandten.

Mit Kameraden Domschek haben wir wieder ein treues Gefolgschaftsmitglied verloren. Wir gedenken seiner in stolzer Trauer.

Betriebsführer und Gefolgschaft des Straßenbauamtes
158 Cilli.

KULTURWOCHE DES STEIRISCHEN HEIMATBUNDES

von 25. September bis 3. Oktober 1943

SAMSTAG, DEN 25. SEPTEMBER 1943:

11.00 Uhr: Eröffnungsfeier (Marburg, Burgsaal). Mitwirkende: das Städtische Orchester Marburg, Leitung: Hermann Frisch — Anschließend: Eröffnung und Besichtigung folgender Ausstellungen: Die deutsche Kultur in der Untersteiermark (Burg), Untersteirische Maler stellen aus (Heimatbundsaaal, Tegethoffstraße), Untersteirische Graphiker stellen aus (Karbeutz, Herrngasse).

17.30 Uhr: Eröffnung des Hugo-Wolf-Museums und der Musikschule in Windischgraz (Windischgraz, Hugo-Wolf-Geburtsaal).

20.15 Uhr: Hugo-Wolf-Abend (Windischgraz, Heimatbundsaaal). Mitwirkende: Maria Triebnigg, Sopran, Herbert Thöny, Bariton, Hermann Frisch, Klavier. Das Cillier Streichquartett (Unger-Ullmann, Schramm, Sanzin, Müller). Chor der staatlichen Hochschule für Musikerziehung Graz-Eggenberg. Leitung: Professor Oberborbeck.

Wettbewerb des Volkskulturwerkes. Musikgemeinschaften (Pettau, Kreishaus): 25. September von 17—20 Uhr, 26. September von 10—12 Uhr, 26. September von 14 bis 18 Uhr.

Singgemeinschaften (Marburg, Saal der deutschen Volksbildungsstätte, Domplatz 17). 25. September von 17—20 Uhr, 26. September von 10—12 Uhr, 26. September von 14—18 Uhr.

Lalenspielgemeinschaften: 24. September 19.30 Uhr in Cilli, Deutsches Haus. Vorstellung für die Wehrmacht: 25. September 16.30 Uhr in Sachsenfeld, Heimatbundsaaal; 25. September 19.30 Uhr in Cilli, Deutsches Haus; 26. September 17.00 Uhr in Tüffer, Heimatbundsaaal.

SONNTAG, DEN 26. SEPTEMBER 1943:

11.00 Uhr: Eröffnung der Dorfbuchausstellung, Pettau, Kreishaus

MONTAG, DEN 27. SEPTEMBER 1943:

20.00 Uhr: Symphoniekonzert (Marburg, Heimatbundsaaal). Brahms, Beethoven, Bruckner. Mitwirkende: Das Städtische Orchester Marburg. Leitung: Hermann Frisch. Solist: Walter Schneiderhahn (Violine), Graz.

20.00 Uhr: Tüffer, Heimatbundsaaal. »Luise Millerin« (von Friedrich von Schiller), Steirisches Landestheater.

DIENSTAG, DEN 28. SEPTEMBER 1943:

Lazaretteinsätze des Volkskulturwerkes in Marburg, Cilli und Römerbad. — Werkpauseneinsätze in Marburg, Cilli und Pölschach.

20.00 Uhr: Schönstein, Heimatbundsaaal: »Luise Millerin« (von Friedrich von Schiller), Steirisches Landestheater.

DONNERSTAG, DEN 30. SEPTEMBER 1943:

20.00 Uhr: Abendmusik (Marburg, Kasinosaal im Stadttheater). Beethoven, Hugo Wolf. Mitwirkende: Maria Triebnigg, Sopran, Hermann Frisch, Klavier, das Cillier Streichquartett.

FREITAG, DEN 1. OKTOBER 1943:

20.00 Uhr: Abschlußfeier der Kulturwoche in Marburg (Marburg, Kasinosaal). Beethoven: Die Geschöpfe des Prometheus. — Ehrung der Sieger im volkskulturellen Wettbewerb. Haydn: Militärsymphonie. — Mitwirkende: Das Trifaller Symphonieorchester. Leitung: Konrad Steckl.

SONNTAG, DEN 3. OKTOBER 1943:

Erntedankfest. Unter Beteiligung aller Gemeinschaften des Volkskulturwerkes, der Wehrmannschaftsmusikzüge und der Kultureinheiten der Deutschen Jugend in allen Ortsgruppen der Untersteiermark.

Sonstige Veranstaltungen:

25. September 1943: Brunnendorf: Aufführung der Steirischen Volksbühne. — Windischfeistritz: Fröhlicher Auftakt (für die Wehrmacht). — Weitenstein: Reichsarbeitsdienstkonzert.

26. September 1943: Witschein: Aufführung der Steirischen Volksbühne. — Römerbad: Fröhlicher Auftakt (für die Wehrmacht). — Hohenmauthen: RAD-Konzert in einem Betrieb. — Hohenstein: RAD-Konzert in einem Betrieb.

27. September 1943: Gonobitz: RAD-Konzert.

28. September 1943: Pölschach: RAD-Konzert.

29. September 1943: Lorenzen a. B.: RAD-Konzert in einem Betrieb. — Marburg: »Der Kuhreigen«, Opernaufführung für die Wehrmacht.

30. September 1943: Rast: RAD-Konzert in einem Betrieb. — Marburg: »Der Richter von Zalamea«, Schauspielaufführung für die Wehrmacht. 151

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG (Drau), BURGPLATZ 1

LENY MARENBACH,
KARL SCHÖNBÖCK,
DORIT KREYSSLERin dem pikant amüsanten
Lustspiel**DIE WIRTIN ZUM
„WEISSEN RÖSSL“**Für Jugendliche unter 14 Jahren nicht
zugelassen! 140

Die Firma

**Schwab, Arteniak,
Schosteritsch & Co.****Pettau**eröffnet am
4. Oktober 1943in Pettau, Adolf-Hitler-Platz (frühere Firma:
Artenjak & Schosteritsch) ein Geschäft für
Samen, Farben und landwirtschaftliche Be-
darfsartikel aller Art, sowie eine Umtausch-
stelle.Schwab, Arteniak, Schosteritsch & Co.
Großhandel

142 Pettau

15. und 16. Oktober
Ziehung 1. Klasse der**10. Deutschen
Reichslotterie****WESIACK**Staatliche Lotterie-Einnahme
Marburg-Drau, Herrng. 25

Fernruf 20-97

____/8 zu 3— RM je Klasse

____/4 zu 6— RM je Klasse

____/2 zu 12— RM je Klasse

____/1 zu 24— RM je Klasse

Name: _____

Anschrift: _____

Ausscheiden und einsenden!

NEUES Pulver für den
Wuchs und für
die Mastung der Schweine**REDIN,**

mit garantiertem Erlöts

ZENTRALDROGERIE EMIL J. D. D.
88 Marburg / Drau, Herrngasse 33Leset und verbreitet den
„STAJERSKI GOSPODAR“!Geben hiemit die traurige Nachricht,
daß unsere innigstgeliebte Tochter**ANNI FUREK**

Kaufmannstochter

am 21. September 1943 gestorben ist.
Die Beerdigung fand Donnerstag, den
23. September 1943 um 10 Uhr Vormittag
am Ortsfriedhofe St. Veit-Treun bei Pettau
statt. 125St. Veit-Treun bei Pettau, den 21. Sep-
tember 1943.In tiefer Trauer:
Familie Furek.Hart und schwer traf uns die Nach-
richt, daß unser innigstgeliebter
Sohn, Bruder und Onkel**JAKOB LORBER**

Gren. Gefreiter

im 20. Lebensjahre am 24. August 1943 für
den Führer und Großdeutschland den Tod
gefunden hat. 126Er ruht ferne auf dem Heldenfriedhof
Sablino.

Pleinsko, Monsberg, 16. Sept. 1943.

In tiefer Trauer:

Franz und Maria Lorber, Eltern; Paula,
Justine, Schwestern; Alois, Bruder, derzeit
im Felde; Anna Lorber, Schwägerin, und
alle Verwandten.Castwirtschaft **Mechthilde Seifried**152 Marburg (Drau), Mellingerstrasse 9
wegen Renovierung von 24. IX. bis 6. X. geschlossenWinzerfamilie mit 4 bis 6 Ar-
beitskräften wird aufgenommen
für eine Winzerei in Georgenberg
an der Pöbnitz bei Marburg. An-
fragen F. Matiaschitz, Post Ran-
zenberg bei Marburg-Dr. 590-6Winzerfamilie mit 2—5 Arbeits-
kräften wird für eine Winzerei
in Lubstawa, Post Treun bei Pet-
tau, gesucht. Anfragen: Scho-
steritsch Hans, Treun bei Pettau.
65-6Winzerfamilie mit 2—5 Arbeits-
kräften wird aufgenommen für
Winzerei Liebtau bei Treun bei
Pettau. Dienstantritt anfang
November 1943. Anfr.: Scho-
steritsch Hans, Treun bei Pettau.
95-6Prothesen jeder Art — Leder —
Leichtmetall — Holz — ortho-
päische Apparate, Leibbinden,
Gummistrümpfe, Bruchbänder
erzeugt und liefert das führende
Fachgeschäft F. EGGER, Bandagen
und Orthopädie Lieferant
sämtlicher Krankenanstalten und
Sozialinstitute Marburg/Dr., Mel-
lingerstraße 3 Achtung! Modell-
abnahmen für Prothesen und ortho-
päische Apparate finden we-
gen Personalmanqel in Marburg
jeden Freitag ganztägig statt 14Bandagen aller Art sowie Pro-
thesen erzeugt die altbekannte
Firma FRANZ BEJA, Bandagist
Marburg/Drau, Herrngasse 5
237-14

ANZEIGEN

im „Stajerski
Gospodar“ sind
erfolgreich!**W. BLANKE
PETTAU**

Untersteiermark

Buch- u. Papierhandlung

**BUCHDRUCKEREI
BUCHBINDEREI**Hart und schwer traf uns die Nach-
richt, daß unser geliebter Sohn, Bru-
der, Onkel und Neffe**ANTON LÖSCHNIGG**

Grenadier

im 19. Lebensjahre am 3. September 1943
an der Ostfront gefallen ist.

Rantschen bei Frauheim, 17. Sept. 1943

In tiefer Trauer: 132

Anton und Franziska Löschnigg, Eltern;
Alois, Bruder, derzeit im Felde; Maria Na-
past, Schwester; Ernst Napast, Schwager;
Mariane und Hipolit, Enkel, sowie Fa-
milien Löschnigg, Kodritsch, Meglitsch,
Draxler, Haischek und Pristonik.Unfaßbar und hart traf uns die traurige
Nachricht, daß unser lieber, einziger, herzeng-
uter Sohn, Bruder und Neffe**Stanislaus Machoritsch**

Obergrenadier

Träger des Eisernen Kreuzes II. Klasse

bei den schweren Abwehrkämpfen östlich von Bjeigorod
im blühenden Alter von 22 Jahren am 13. August 1943
den Heldentod fand.Wer unseren lieben Stanko kannte, weiß, was wir mit
ihm verloren haben. Fern seiner geliebten Heimat ruht er
nun in Rußlands kühler Erde.Marburg, Fraustauden, Pettau, Winterdorf, den 20. Sep-
tember 1943

In tiefster Trauer denken an sein fernes Grab:

Felix und Juliane Machoritsch, Eltern; Christine, Anny
und Marie, Schwestern; Anna Tante; Alois, Onkel, sowie
alle übrigen Verwandten. 133Tieferschüttert geben wir hiemit die traurige
Nachricht, daß unser innigstgeliebter Mann,
herzensguter Vater, Sohn, Bruder und Schwie-
gersohn**FRANZ LENZ**

Grenadier,

am 1. September 1943, im Osten, an einer schweren Ver-
wundung in einem Lazarett gestorben ist. Der Verstorbene
verehrte und liebte seine Untersteiermark über alles. Er
fiel durch Feindes Hand und ruht fern vom Heimatland.
Sein Leben war für uns voll Liebe und Güte, sein Tod
gähnende Leere. 134

Marburg-Pettau, im September 1943.

In tiefer Trauer: Anni Lenz, Gattin; Walter Söhnchen;
Margarethe Lenz, Mutter; August Lenz, Bruder, im Felde;
Maria Podel, Schwester; Josef Podel, Schwager, im Felde;
Johann und Anna Bogowitsch, Schwiegereltern; Silva
und Johann Bogowitsch, Schwägerin und Schwager, und
alle übrigen Verwandten.